

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

UZAKTAN EĞİTİMDE MÜZİK DERSİ KAPSAMINDA
OYUN VE ETKİNLİK TEMELLİ DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARININ
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARI VE DEĞER
ALGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FEHİME PINAR SUNGUR

Malatya- 2022

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

UZAKTAN EĞİTİMDE MÜZİK DERSİ KAPSAMINDA
OYUN VE ETKİNLİK TEMELLİ DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARININ
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARI VE DEĞER
ALGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FEHİME PINAR SUNGUR

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN

Malatya- 2022

ONUR SÖZÜ

Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **Uzaktan Eğitimde Müzik Dersi Kapsamında Oyun ve Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi Uygulamalarının Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Değer Algıları Üzerindeki Etkileri** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Fehime Pınar SUNGUR

ÖNSÖZ

Hem lisans hem de yüksek lisans eğitimimin her aşamasında bilimsel kişiliği, deneyimleri ve düşünceleri ile bana rehberlik eden, yaşadığım her problem karşısında güvenini ve desteğini asla esirgemeyen ve hayatım boyunca üzerimdeki emeğini unutamayacağım değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN'a saygı ve sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez savunma jürimde bulunan değerli hocalarım Doç. Dr. Ozan EROY'a ve Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ'a görüş ve önerileriyle katkıda bulunmalarından ötürü sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam boyunca her anımda desteğini hissettiren, büyük bir sabır ve özveri ile tecrübelerini paylaşan, her şeyden önce sevgisi ve güveni ile motivasyon kaynağım olan biricik eşim Baver SUNGUR'a derin sevgi ile teşekkürlerimi sunarım.

Doğduğum ilk günden itibaren, attığım her adımda ve meslek hayatımın oluşma aşamalarında her zaman en büyük destekçilerim ve herşeyim olan kıymetli babam Nihat BAĞCI' ya, canım annem Dilek BAĞCI' ya, her zorlu sürecimde arkamda güç olan biricik ablam ve abim; Emre BAĞCI ile Elif KARAŞİN' e, çok değerli yengem ve enişteme sevgi ve saygılarımı sunar, teşekkürü borç bilirim.

Çalışma sürecimde desteklerini esirgemeyen kuzenim Öğr. Üyesi Berfin ANŞİN' e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca araştırma sürecim boyunca dostluklarını ve desteklerini esirgemeyen kıymetli arkadaşlarım Goncagül İŞLER' e, Tuğçe ŞAVİR' e ve Meryem ARSLAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Fehime Pınar SUNGUR

ÖZET

Bu araştırma, uzaktan eğitimde müzik dersi kapsamında oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve değer algıları üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla planlanmıştır.

Çalışmada, öntest- sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Buna bağlı olarak aynı sınıf düzeyinde eşit sayıda iki grup oluşturulmuş, bir gruba araştırmacı tarafından hazırlanan değer içerikli müzik öğretim programı uygulanmış ve programın öğrenciler üzerindeki etkisi incelenmiştir. Diğer grupta ise geleneksel yolla eğitime devam edilmiştir.

Araştırma konusu ile ilgili olarak literatür taraması yapılmış, konuyla ilgili kaynaklar incelenmiş ve programda yer alan değerlere yönelik etkinlikler hazırlanmıştır. Ayrıca etkinlikler sonucunda uzaktan eğitim platformunda var olan programlar üzerinden oyun temelli yarışmalar yapılmıştır. Elde edilen veriler grafikler ve tablolar halinde sunularak yorumlanmıştır.

Çalışma sonunda ortaya çıkan bulgular doğrultusunda sonuçlar ve sonuçlara yönelik öneriler paylaşılmıştır. Bu çalışma sonucunda değer içerikli etkinlik programının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve değer algıları üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda ise, hazırlanan müzik dersi öğretim programlarında, eğitim vizyونumuz olan değerler eğitimi konulu etkinliklere ağırlık verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik, Eğitim, Müzik Eğitimi, Değerler Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Oyun Temelli Öğrenme

ABSTRACT

This research was planned to investigate the effects of game and activity based values education practices on the academic achievements and value perceptions of secondary school students within the scope of music lessons in distance education.

In the study, an experimental design with a pre- and post-test control group was used. Accordingly, an equal number of two groups were created at the same grade level, a music education program with value content prepared by the researcher was applied to one group, and the effect of this program on the students was examined. In the other group, the education was continued in a traditional way.

A literature review was conducted on the research topic, resources on the topic were examined, and activities were prepared for the values contained in the program. In addition, as a result of these activities, game-based competitions were held through the programs existing on the distance education platform. The data obtained were interpreted and presented in the form of graphs and tables.

In accordance with the findings obtained at the end of the study, the results and suggestions for the results were shared. In line with the results, it was stated that in the music lesson curricula prepared, activities on values education, which is our educational vision, should be emphasized.

Key Words: Music, Education, Music Education, Values Education, Distance Education, Game-Based Learning

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLOLAR LİSTESİ	viii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	x
RESİMLER LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Alt Problemleri.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Varsayımlar	5
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM 2	6
KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Kuramsal Bilgiler	6
2.1.1. Değer Kavramı	6
2.1.2. Değerlerin Sınıflandırılması	8
2.1.3. Değerlerin İşlevleri.....	14
2.1.4. Değerlerin Öğretimi.....	16
2.4.1.1. Değerlerin Öğretiminde Temel Süreçler.....	17
2.1.4.2. Değer Öğretiminde Modeller	23
2.1.5. Müzik.....	26
2.1.5.1. Müzik Eğitimi	27
2.1.5.2. Müzik Eğitiminin İlke ve Amaçları	30
2.1.6. İlkokul ve Ortaokulda Müzik Eğitimi ve Öğretimi	31

2.1.7. Müzik Öğretim Programında Yer Alan Değerler	33
2.1.8. Oyun ve Etkinlik Temelli Öğrenme	37
2.1.9. Oyunun Çocuğun Gelişimi Üzerine Etkileri	39
2.1.9.1. Sosyal Gelişime Etkisi	39
2.1.9.2. Fiziksel Gelişime Etkisi	39
2.1.9.3. Psikolojik Gelişime Etkisi	40
2.1.9.4. Dil Gelişimine Etkisi	40
2.1.9.5. Zihinsel Gelişime Etkisi.....	40
2.1.10. Uzaktan Eğitim	40
2.1.11. Kahoot!	42
2.2. İlgili Araştırmalar	44
2.2.1. Ülkemizde Yapılan Araştırmalar	45
2.2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	47
BÖLÜM 3	49
YÖNTEM	49
3.1. Araştırmanın Deseni.....	49
3.2. Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Araçları	57
3.3.1. Kişisel Bilgi Toplama Formu	57
3.3.2. Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği	57
3.3.3. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi.....	58
3.3.4. Uzman Görüş Formları.....	60
3.4. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci	60
3.5. Verilerin Analizi.....	64
BÖLÜM 4	65
BULGULAR VE YORUM.....	65
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	65
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	66
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	66
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	67
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	68
BÖLÜM 5	69

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
5.1. Sonuçlar.....	69
5.2. Öneriler	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER	82
EK- 1. İzin Yazısı.....	83
EK- 2. Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği	85
EK- 3. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi.....	87
EK- 4. Kişisel Bilgi Toplama Formu	102
EK- 5. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi Uzman Görüş Formları	103
EK- 6. Derslerde Kullanılan Power Point Sunumları	107
EK- 7. Uzaktan Eğitim Sürecinden Görüntüler	132

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Rokeach Amaçsal ve Araçsal Değerler Tablosu.....	10
Tablo 2. Schwartz' ın Değer Sınıflaması Tablosu	11
Tablo 3. Yenilenen Müfredatlarda Değerler ve Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar	33
Tablo 4. Ön-test Son-test Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen Modeli .	50
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	51
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Yaş Gruplarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	51
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Kardeş Sayılarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	52
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	53
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	53
Tablo 10. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Annelerinin Mesleklerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	54
Tablo 11. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Babalarının Mesleklerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	55
Tablo 12. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelir Durumuna İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları.....	56
Tablo 13. Kahoot! Başarı Testi Sorularının Güçlük İndeksi ve Ayırt Edicilik İndeksi Değerleri	59
Tablo 14. Deney Grubu İçin Hazırlanmış Değer İçerikli Öğretim Programı	61
Tablo 15. Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test Puanlarının Gruplar Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Independent Samples T Test Sonuçları	65
Tablo 16. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test ve Son Test Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Paired Samples T Test Sonuçları	66

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test ve Son Test Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Paired Samples T Test Sonuçları.....	67
Tablo 18. Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Son Test Puanlarının Gruplar Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Independent Samples T Test Sonuçları	67
Tablo 19. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Kahoot Başarı Testi Sonuçlarına İlişkin Başarı Yüzdesi Ortalamaları.....	68

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. 5. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı	34
Grafik 2. 6. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı	35
Grafik 3. 7. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı	35
Grafik 4. 8. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı	36
Grafik 5. Cinsiyet Değişkenine Ait Frekans Grafiği	51
Grafik 6. Yaş Grupları Değişkenine Ait Frekans Grafiği	52
Grafik 7. Kardeş Sayıları Değişkenine Ait Frekans Grafiği	52
Grafik 8. Anne Eğitim Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği	53
Grafik 9. Baba Eğitim Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği	54
Grafik 10. Anne Meslek Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği	55
Grafik 11. Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Babalarının Mesleklerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları	56
Grafik 12. Baba Meslek Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği	56

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1. Örnek Kahoot Uygulama ve Yarışma Giriş Sayfası	63
Resim 2. Örnek Kahoot Uygulama Sorusu	63
Resim 3. Örnek Kahoot Uygulama Test Sonrası Başarı Sıralaması	64

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Erden, 2005: 15). Ayrıca ilk çağlardan bu yana temelinde iki amaç beslemektedir. Bunlardan ilki insanların daha zeki ve akıllı olmalarını sağlamak, akademik başarılarını arttırmak ve öğretim seviyelerine katkıda bulunmaktır. İkinci amaç ise iyi ve ahlaklı olmalarını hedeflemektedir. Eğitimin ikinci amacını benimseyen “Değerler Eğitimi” nin izlerine her inanışta tarih boyunca rastlanılmaktadır. Geçmiş çağlarda yaşayan Aristo, Sokrates gibi filozofların çalışmalarında da Budizm, Hristiyanlık ve İslam gibi dinlerin öğretimlerinde de değerler eğitime değinilmektedir (Altan, 2011: 55).

Değer kavramı, bir toplumda bulunan bireyler tarafından benimsenmiş ve yaşatılmakta olan her türlü düşünce, davranış, kural ve kıymet olarak tanımlanır (Özkartal, 2009: 63).

Değerler eğitimi, öncelikle bireyi iyi ve mutlu hissettirerek ve bu mutlulukla iyiliğin tüm topluma yansiyarak çoğalmasını hedeflemektedir. Değer eğitimi, dayatmadan uzak ve hür bir ortamda verildiğinde birey üzerinde kimlik oluşumuna olumlu katkılarda bulunur (Tezcan, 2018: 22).

Toplumların devamlılık ve sürekliliğini sağlayan ve yaşamlarının temellerini oluşturan milli ve manevi değerleri bulunmaktadır. Bu değerlerin erken çocukluk

döneminden başlayarak kazandırılmaya çalışılması toplumun gelecekteki yaşamı için önem arz etmektedir. Değerler eğitime açık veya örtük öğretim programlarında yer verilmesi, değerlerin korunmasına ve aktarımına katkı sağlayacaktır (Karagöz, 2013: 2)

Değerler eğitimi toplumların son yıllarda eğitim ve öğretim kazanımları arasında yer almaktadır ve bu durum bizim ülkemiz içinde geçerli olmakla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan ‘‘2023 Eğitim Vizyonu Değerler Eğitimi’’ başlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Belirlenen tüm öğretim programlarının değerler eğitimi kazanımına uygun hazırlanması ile birlikte Müzik dersi öğretim programı da amacı ve kapsamı bakımından müziksel etkinlikler ile birlikte kültürel değerlerimizi de vurgulayan etkinlikleri barındırmaktadır.

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte eğitim ve öğretim programlarının bireyler için gerçekleşmesi gereken kazanımlarının aktarımını sağlayabilmek adına farklı eğitim platformları oluşturulmuştur. Bunlardan biri online (uzaktan) eğitim adı verilen eğitmen ve öğrencilerin farklı ortamlarda olmasına rağmen, internet üzerinden farklı yazılımlar sayesinde yaptıkları eğitimidir. Bu çalışmada uzaktan eğitimde müzik dersi kapsamında oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin tutumları üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Ayrıca bu çalışma ortaokul öğrencilerinin müzik dersinde uyguladıkları etkinliklerin onlara öğretisi gerçekleştirilmek istenilen kazanımlara karşı farkındalık oluşturmaları açısından önem taşımaktadır. Belirlenen değerlerin oyun ve etkinlik temelli öğretim yönteminden faydalanılarak ve Kahoot uygulaması ile uzaktan gerçekleştirilerek yapılmasının öğrenciler üzerinde etkili olup olmadığı amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın müzik eğitiminin yanı sıra, değerler eğitime, uzaktan eğitime, oyun ve etkinlik temelli eğitime yeni ve farklı yaklaşımlar kazandırması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, uzaktan eğitimde müzik dersi kapsamında oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin tutumları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi ve hazırlanan program hakkında öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi

ve Türk Milli Eğitim Sisteminin amaçları doğrultusunda değerlerin kazandırılmasında uzaktan eğitimin de kullanılarak alana katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla araştırmanın ana problemi “Uzaktan Eğitimde Müzik Dersi Kapsamında Oyun ve Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi Uygulamalarının Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Değer Algıları Üzerindeki Etkileri Nelerdir? şeklinde belirlenmiştir.

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Deney grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Kontrol grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği sontest puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
5. Deney grubu öğrencilerinin Kahoot başarı testi sonuçlarına göre akademik başarı düzeyleri ne durumdadır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Değerler eğitimi, eğitim vizyonumuzun bir parçası olarak kabul edilmiş ve öğretim programlarında önemli bir yer edinmiştir. Hazırlanan tüm öğretim programlarında bir ölçüt olarak kullanılan değerler eğitimi, Müzik dersi öğretim programında da önemli bir yere sahiptir. Ayrıca kültürel bir aktarım aracı olarak da kabul edebileceğimiz değerlerimizi içeren bu çalışmanın ortaokul öğrencilerine uygulanması ile elde edilecek sonuç ve programa yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesi hem müzik eğitimi hem de değerler eğitim alanına katkı sunacaktır. İlgili alan yazın incelendiğinde müzik alanında değerler eğitimi uygulamalarını uzaktan eğitim boyutuyla ele alan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Çalışma bu sebeple önemli görülmektedir. Araştırmanın önemi şu şekilde özetlenebilir: Bu çalışmanın;

- Değerlerin öğretilmesi amacıyla kullanılan şarkıların ve müziksel etkinliklerin ortaokul müzik derslerinde kullanılabilecek yeni bir program oluşturma çalışmasına katkı sağlayabilecek olması,
- Program dahilinde belirlenen kök değerlerin çocuklara kazandırılması ya da çocuklar üzerinde öğretilen değerlere karşı farkındalık gösteren tutumların gelişebilecek olması,
- Her etkinlikten sonra elde edilecek bulgular, öğretim programının değerleri kazandırmasındaki etkisine dair veriler sunabilecek olması,
- İlgili konuda yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmaların taranarak sınıflandırılması, konu ile ilgili akademik çalışmalara kaynak oluşturabilecek olması,
- Ayrıca bu alandaki konusu ile ilgili daha önce yapılmış bir araştırmaya rastlanmaması, dolayısıyla literatürde yapılan ilk çalışma olması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2020- 2021 eğitim- öğretim yılında Mardin ili Derik ilçesi Derinsu Ortaokulunda öğrenimi devam edip araştırmaya dahil edilen öğrenciler ile,
- Milli Eğitim Bakanlığı Müzik dersi öğretim programında yer alan kök değerler ile,
- Kullanılan veri toplama araçlarından elde edilen bulgular ve oyunlaştırma uygulamaları kapsamında kullanılan Kahoot! uygulaması ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama araçlarında yer alan sorulara samimi ve doğru yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Müzik: “Belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür” (Uçan, 1996: 22).

Müzik Eğitimi: “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, müziksel davranışlar değiştirme, geliştirme süreci” (Uçan, 1997:8) olarak tanımlanmaktadır.

Değerler Eğitimi: “Değerlerin bireylere eğitim kurumlarında, planlı ve programlı etkinlikler yoluyla kazandırılması sürecidir” (Karagöz, 2013, 7).

Uzaktan Eğitim: “Öğrenci ile öğretmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi” (TDK, 2020).

BÖLÜM 2

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

2.1.1. Değer Kavramı

İnsanlık tarihinin geçmişine bakıldığında bilim, sanayi, teknoloji, kültürel ve sosyal hayatta önemli gelişmelerin yaşandığı bilinmektedir. Bu gelişmelerin yoğun olarak yaşandığı yüzyıl, 20.yy olarak kayıtlara geçmektedir. Bu gelişim, insan hayatının birçok noktasında farklılaşmaya sebep olduğu gibi değer yargılarımız üzerinde de etkisini göstermiştir. Değer kavramı, insanların bugünkü ve gelecek yaşamlarındaki davranışlarını belirleyen ölçüt olmaktadır. Bu sebepten ötürü değer yargılarındaki değişim toplumların yaşam tarzlarını da değişime uğratabilmektedir (Yığittir, 2012: 2).

Türk Dil Kurumu ise değer kelimesine karşılık olarak 7 farklı anlam yüklemektedir. Bu anlamlar;

1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet
2. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör
3. Üstün nitelik, meziyet, kıymet
4. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse
5. Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey
6. Bir değişkenin veya bilinmeyeninin sayı ile anlatımı
7. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü (TDK, 2020)

Sosyal bilimlere ilk defa Znaneicki tarafından kazandırılan değer kavramının Latince karşılığı ise “kıymetli olmak” ya da “güçlü olmak” anlamına karşılık gelen “valere” kökünden gelmektedir (Aydın, 2003: 122).

Haralambos (1987) ise değeri, “birey, grup ya da toplum tarafından önem atfedilen, çoğunluk tarafından kabul gören, beğenilen, istenilen şeyler” olarak tanımlamaktadır (Akt. Ulusoy ve Turan, 2019: 3).

Değer, tarihsel süreç içerisinde bireylerin deneyimledikleri ve genetik olarak kabullendikleri doğru davranışları yanlışlardan ayıran bir süzgeç olarak tanımlanır. Yaşam içerisinde sergilenen tüm düşünce, hal ve hareket eylemlerini kontrol altına alan genetik bir deneyimdir. Bireyin değeri kazanabilmesinde ki öncül onu değerli görebilmesinden geçmektedir (Akarsu, 2015: 10).

Değerler, sosyolojik açıdan incelendiğinde bireylere, gruplara, hedeflere ve sosyokültürel nesneler açısından yapılan değerlendirmelere bakılarak belirlenen ölçütlere göre tanım bulmaktadır (Özensel, 2003: 225).

Gökdemir (2019: 6) ise; değerın ilk başta iktisat kavramının bir konusu olarak etiğe geçtiğini “insan emeğinin ürünü olan nesneler ve parayla ilgili” açıklamasının değer kelimesinin karşılığı olarak bilinse de “etik” in anlam karşılığı olduğunu belirtmiştir.

Değerler, toplumsal olarak arzulanan ve ulaşılmaq istenilen hedefler, güzel davranışlar olarak tanımlanabilir. Toplumun birlik ve beraberliğini, işleyişini, sürekliliğini sağlayabilecek temel kurallardır. Toplum olarak güzel ve iyi düşüncelerin davranışa dökülmesinin temelinde değerler eğitimi bulunmaktadır (Ulusoy ve Turan, 2019: 5).

Demirtaş’a (2009: 5) göre; bir olayı, kişiyi veya bir objeyi nasıl nitelediğimiz sahip olduğumuz değerlere göre değişim göstermektedir. Kişi, yaşamı süresince sergilediği davranışlarda, aldığı kararlarda içerisinde barındırdığı değerlerle süreci yönlendirir. Benimsenen değerlerin farkında olmak, içselleştirmek kişinin yaşam kalitesini arttıran faktörlerden bir tanesidir.

Bireylerin yaşamları süresince farklı seçeneklerle karşı karşıya kaldığı durumlarda birini ya da birkaçını ve önemli gördüklerini tercih etmesi durumunda, tercihi yapılan davranışın seçimi değer olarak tanımlanır (Göldağ, 2015: 102).

Değer kavramı için yapılan tüm tanımlardan yola çıkılacak olunursa şayet şöyle özetlenebilir; insanları diğer canlı türlerinden ayıran ve kişinin davranışlarına yön veren inançların bütünüdür (Ulusoy ve Dilmaç, 2018: 16).

Aydın (2003: 122) ise değerleri şu şekilde özetlemektedir:

- İçerisinde inanışlar ve alışkanlıklar barındıran olgular bütünüdür.
- Kişinin davranışlarını rasyonelleştirip içselleştirmesine olanak sağlar.
- Genel olarak ilgi duyulan ve istenilen şeylerden oluşmaktadır.
- Her alanda var olmakla birlikte alanlara özel değerlerde bulunmaktadır.
- Farklı içerik ve kaynaklar barındırsalar da bir şekilde sosyaldirler.

2.1.2. Değerlerin Sınıflandırılması

Değerlerin tanımlanması noktasında olduğu gibi sınıflandırılması noktasında da pek çok değişik görüş bulunmaktadır. Değerlerin kategorileri ve çeşitli özellikleri arasındaki farklılık ve benzerliklerin anlaşılması açısından değerlerin sınıflandırılması şarttır. Bazı sınıflamalar şu şekildedir:

Spranger' in Değer Sınıflaması

Spranger' in bu sınıflamayı 1928 yılında yaptığı bilinmektedir. Sonrasında Allport ve Vernon Spranger'den ilham alarak "Study of Values" isimli geniş bir çalışma sonucu bu sınıflandırmayı ölçek haline getirmişlerdir (Ulusoy ve Dilmaç, 2018: 24).

- 1. Bilimsel Değer:** Gerçekliğe, eleştirel düşünceye, muhakemeye ve bilgiye önem verir. Bilimsel değerlere sahip olan birey deneysel, akılcı, entelektüel ve eleştiricidir.
- 2. Ekonomik Değer:** Faydalı ve pratik olan değerlidir. Ekonomik değerlerin yaşam içerisinde önemszenmesi gerektiğini savunur.
- 3. Estetik Değer:** Birey yaşamı olayların farklı türleri olarak görür. Simetri, form, uyum önemlidir. Sanatın toplumlar için gerekli olduğunu savunur.

4. Sosyal Değer: Bencil olmayan başkalarını sevmeyi ve yardımı temel alır. En temel değer insan sevgisidir. Bu sevgiyi bireylere sunar. Nazik ve sempattir.

5. Politik Değer: Kişisel güç ve şöhret her şeyi üzerindedir. Temel olarak kuvvetle ilgilidir.

6. Dini Değer: Evreni bir bütün olarak tanır. Kendisini bütünlüğe koşullar. Dünyevi hazlar feda edilir (Ünal, 1981: 20).

Spranger' in öne sürdüğü bu sınıflamalar sonrasında ikinci önemli yaklaşım Morris' e aittir. Morris yedi temel "hayat yolu" olarak adlandırdığı değerlerin düzenlemesinin farklı yolları olarak ele aldığı seçenekler öne sürmüştür ve düşüncelerine bağlı olarak gelişen bir ölçek öne sunmaktadır. Ölçekte her birinin hayat yolunu ele aldığı olarak bilinen 13 adet paragraf sunuluyordu. Ölçek denekleri her bir hayat yolunun ne derece faydasında olduğunu belirterek onları değerlendirirdi. Uygulamaların sonucunda temelde beş temel değer sıralanmıştır:

1. Bireyi ilgilendiren konulara titiz ve zekice katılabilme, var olan şeyleri değiştirmek yerine takdir edip korumasını gerçekleştirme.
2. Var olan engelleri aşarken kuvvetli davranışlar sergileme ve kazanılanı korumak yerine değişime uğratabilme çabası.
3. İnsanların ve varlıkların üzerinde kontrolü reddetme ve bütün canlılara karşı duyulan yüksek bir sempati.
4. Bir başkasını kabul ve ona göre sempatik tepkilerde bulunma, ihtiyaçlarına uyum sağlama.
5. Her kategoride haz (Ünal, 1981: 19).

Rokeach' ın Değer Sınıflaması

Rokeach, 1973 yılında değerleri iki grupta sınıflandırmıştır. Bunlar *gaye değerler* (Terminal Values) ve *vasıta değerler* (Instrumental Values) olmak üzere ayrılmıştır (Güngör, 2000: 85).

1.Gaye Değerler: Barış içerisinde bir dünya, başarılı olma, aile güvenliği, bilgelik, dini olgunluk, eşitlik, heyecan verici hayat, gerçek dostluk, güzellikler dünyası, kendine saygı, iç huzur, mutluluk, reel dostluk, özgürlük, rahat bir hayat, zevk, sosyal kabul, milli güvenlik.

2.Vasıta Değerler: Bağımsız olma, affedici, cesaretli, dürüst, entelektüel, geniş görüşlü, hırslı, itaatkar, kendini test edebilen, nazik, kendine hakim, mantıklı, neşeli, sevecen, mesuliyet bilinci olan, temiz, yardımsever, oluşturmacı, yaratıcı (Emirhan, 2016: 17).

Rokeach'ın yine “amaçsal” ve “araçsal” değerler olarak iki başlık çerçevesinde sınıflandırdığı liste sunulmuştur (Tahiroğlu, 2011: 53).

Tablo 1

Rokeach Amaçsal ve Araçsal Değerler Tablosu

Amaç Değerler	Araç Değerler
Rahat bir hayat	Hırslı (istekli)
Heyecan verici bir hayat	Geniş (açık) fikirlilik
Başarma hırısı	Kabiliyetli
Barış içinde bir dünya	Neşeli
Güzelliklerin dünyası	Temiz
Eşitlik	Cesaretli
Aile güvenliği	Affedici
Özgürlük	Yardımsever
Mutluluk	Dürüst
İç uyum	Hayal gücü kuvvetli
Gerçek sevgi	Bağımsız
Ulusal güvenlik	Entelektüel
Zevk alma	Mantıklı
Kurtuluş	Seven
Öz saygı	İtaatkar
Sosyal tanınma	Kibar, nazik
Gerçek dostluk	Sorumlu
Bilgelik	Öz denetimli

(Tahiroğlu, 2011: 53).

Schwartz' ın Değer Sınıflaması

Schwartz'ın yaptığı değerler sınıflaması incelendiğinde alt şema olarak; güç, başarı, özdenetim, uyarılma, hazcılık, evrensellik, geleneksellik, yardımseverlik, uyum ve güvenlik olarak ayrıldığı görülmektedir (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000: 61).

Tablo 2

Schwartz' ın Değer Sınıflaması Tablosu

Değer Grupları	Değerler
Güç(Power): Toplumsal konum, insanlar ve kaynaklar üzerinde denetim gücü	Sosyal güç sahibi olmak, otorite sahibi olmak, zengin olmak, toplumdaki görüntüyü korumak
Başarı(Achivement): Toplumsal standartları temel alan kişisel başarı yönelimi	Başarılı olmak, yetkin olmak, hırslı olmak, sözü geçen biri olmak
Hazcılık(Hedonism): Hazza yönelim, bireysel zevk	Zevk, hayattan tat almak
Uyarılım(Stimulation): Yenilik arayışı ve heyecan	Cesur olmak, değişken bir hayat yaşamak, heyecanlı bir yaşantı sahibi olmak
Öz yönelim(Self-direction): Düşünce ve eylemde bağımsızlık	Yaratıcı olmak, merak duyabilmek, özgür olmak, kendi amaçlarını seçebilmek, bağımsız olmak
Evrenselcilik(Universalizm): Anlayışlılık, hoşgörü ve tüm insanların ve tabiatın iyiliğini gözetmek	Açık fikirli olmak, erdemli olmak, toplumsal adalet, eşitlik, dünyada barış istemek, güzelliklerle dolu bir dünya, doğayla bütünlük arasında olmak, çevreyi koruma
İyilikseverlik(Benevolence): Kişinin yakın olduğu kişilerin iyiliğini gözetme ve geliştirme	Yardımseverlik, dürüstlük, affedici olma, sadık olmak, sorumluluk sahibi olmak, gerçek arkadaşlık, olgun sevgi, içsel ve

	anlamalı bir hayat
Geleneksellik(Tradition): Kültür ya da dinsel törelere, fikirlere hürmet ve bağlılık	Alçakgönüllü olmak, dindar olmak, hayatın kendine verdiklerini kabullenmek, geleneklere saygılı olmak, ılımlı olmak
Uyma(Confirm): Başkalarına zarar verebilecek ve sosyal beklentilere aykırı olabilecek dürtü ve eylemlerin sınırlandırılması	Kibarlık, itaatkârlık, anne, babaya ve yaşlılara kıymet vermek, kendini denetleyebilmek
Güvenlik(Security): Toplumun, var olan ilişkilerin ve kişinin rahatlık ve sürekliliği	Ulusal güvenlik, sosyal düzenin sürmesini istemek, pak olmak, aile güvenliği, iyiliğe mukabil vermek, bağlılık duygusu, sağlıklı olmak

(Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000: 61).

Ülken (2016: 364) ise değerleri öz karakterleri açısından üç gruba ayırmaktadır:

- 1. İçkin Değerler:** Teknik, sanat ve bilgi değerlerini kapsamaktadır. Teknik değerde madde, sanatta duyum ve duygu, bilgide ise kavramlar bulunmaktadır. Bilinçle çevrelenen, bilen varlık ile bilgiye konu olabilecek şeylerin fazlasıyla ön planda olduğu değerlerdir.
- 2. Aşkın Değerler:** Bireyin bir başka bireyle arasındaki ilişki aşkınlık ilişkisidir. Duyular ve bilinç sadece bu duruma sebeptirler. Temel olan dini ve ahlaki alandaki aşkınlıktır.
- 3. Normatif Değerler:** Asıl görevi başka bir değeri birbiriyle karşılaştırmak ve ölçmektir. Üretilmiş şeyleri başka üretilmiş şeylerle karşılaştırıyorsak ya da teknik ve sanat yapıtlarını ahlaki değerlerle karşılaştırıyorsak ve bu karşılaştırmayı yaparken ölçü kullanıyorsak bu duruma iktisadi değer denir. Fakat hareketlerle eşyanın karşılaştırılması yapıp, değiştirilmesi durumunda hukuki değer adını alır.

Dilmaç ve Ulusoy (2018: 26) ise değerleri bireylerin hayatlarındaki önemine göre şöyle sıralamaktadır:

- İnsanları sevmek; bireye ve yaşama verilen önem fazladır. Temelinde insanlar arasındaki uyum, huzur ve beraberlik vardır.
- Uyumlu olma; birey dış yaşamı ile iç yaşamı arasında denge sağlamalıdır. Mutlu olmanın ancak o zaman mümkün olacağını bilir.
- Hırsları kontrol altına alma; birey isteklerini dengede tutarak mutluluğu elde etmeye çalışır.
- Başkalarının mutluluğunu isteme; birey kendi huzuru için harcadığı çabayı diğer bireylerin huzuru içinde harcar.
- Kendini kontrol etme; birey iç yaşamında davranışlarını kontrol altında tutma çabasını sarf etmektedir.
- İyi insan olma; dünyanın sevgi gücüne inanan, kalbinde insan sevgisi barındıran kimsedir.
- Manevi değerler inanma; bireyin iyi olmayan özelliklerini iyileştirmeye çalışan güçtür.
- Yardımsever olma; kişilerin kötü yaşamlarında bile onların yanına yer alan, başkalarının fikirlerine de saygı duyan bir rol üstlenir.
- Tecrübeli ve bilgili olma; kişinin sadece iyi ve akıllı olması yeterli olmamakla birlikte çevresine de yararlı olabilmek adına bilgili ve tecrübeli olmalıdır.
- Dost edinme; birey dost saydığı kişiyi her haliyle kabullenir ve maddi manevi bir paylaşım içerisinde.
- Evlat yetiştirme; bireyler evlatlarına doğruluğu ve sevgiyi öğretir. Hayatlarını zenginleştirecek kuralların bilincinde bir ortam sağlar.
- Eser oluşturma; bireyler akıllarını ve tecrübelerini birleştirerek manevi yönden zenginleşerek bir yapıt oluşturur.

Güngör'ün (2000: 96) ise yaptığı bir araştırmada kişilere göre oluşturulan bir değer sıralamaları mevcuttur. Bu araştırmaya göre değer listesi şu şekildedir:

1. Estetik
2. Ahlâkî
3. Teorik
4. İktisadi

5. Dini

6. Siyasi

7. Sosyal olmak üzere toplamda 7 tane belirtilen değer mevcuttur.

Karagöz (2003: 15) ise birçok sınıflaması mevcut olan değerleri şu şekilde sıralamıştır:

1. Milli Değerler
2. Sosyal Değerler
3. Evrensel Değerler
4. Siyasi- İktisadi Değerler
5. İlmi Değerler

Fichter (2009: 229) ise değerleri üç bakış açısında sınıflamaktadır:

1. Değerler zorlayıcılık ölçüsüne göre sınıflandırılabilirler. Birey toplumun benimsediği değerleri kendi bilinçaltında yapılması doğru olarak kabullendiği değerler olarak görür. Eğer yapılmazsa kişide suçluluk duygusu uyandıracaktır.
2. Sosyal değerler süreklilik gösteren ortaklaşa işlevler temelinde de düzenlenebilir. Toplumsal olarak benimsenen bazı değerler bireylerin ortak noktada buluşmasına olanak sağlar.
3. Değerlerin kuramsal işlevlerine göre sınıflandırılması en anlamlı sınıflamalardır.

2.1.3. Değerlerin İşlevleri

Bir toplumun kültürüne göre anlam bulan, istenilen amaca doğru yol gösteren değerler belli sosyal sonuçlara yol açar. Bu sonuçlar sosyal değerlerin genel işlevleri olarak tanımlanabilir.

- a. Değer, bireylerin ve ilişkilerinin sosyal değerinin muhakemesinde bir vasıta görevi üstlenmektedir. Bireyin diğer insanların gözündeki konumunu bilmesine yardımcı olur.

- b.** Sosyal olarak değerli bulunan bir nesne bireyler içinde anlamlı hale gelir. Değerler, bireyin dikkatini önemli kılınan maddi kültürel nesneler üzerinde toplanır.
- c.** Toplamların davranış biçimlerinin belirlenmesinde değerlerin yol gösterici özelliği bulunmaktadır. Kişiler düşüncelerini en iyi nasıl ifade edebileceklerini kavrarlar.
- d.** Bireylerin sosyal rollerine sahip olması açısından yol göstericidirler. İlgi ve cesaret barındırır.
- e.** Değerler için sosyal kontrol ve baskının aracı olduğu tanımı yapılır. Bireyin törelere uyum sağlamasına ve doğru davranışa yönelmesine destek sağlar. Değerler doğru olmayan davranışın engellenmesine ve gelişen utanç, suçluluk duygularının kavranmasını sağlar.
- f.** Toplamlar için ortak değerler sosyal dayanışmayı oluşturan ve sürekli hale getirmeye yardımcı birer araçlardır. Sosyal bilimciler bazı araştırmalarında aynı değeri besleyen bireylerin iletişim bağının olduğunu ifade eder (Fichter, 1990: 150).

Gökçe (1994: 133) ise değerlerin işlevini şu şekilde sıralamaktadır:

- 1.** Değerler, bilinçli ve amacı olan bir davranışın gerçekleşmesi adına seçim yapma kriteridir. Sosyo-kültürel değer özünde uyum sağlama amacını barındırır. Sosyal eylem gerçekleştiren bireyin istekleri için temel oluşturmaktadır.
- 2.** Değerler, kültür üzerinde yönlendirici bir özelliğe sahip olmakla birlikte kültürle de şekillenebilmektedir. Kültürlerin gelişimsel sürecine göre şekillenmektedir. Bu bağlamda değerler kültürün temelini oluşturmaktadır.
- 3.** Değerler bireyle özdeşleşerek sosyalleşme süresince birey tarafından öğrenilmekte ve üstlenilmektedir. Özetle değerler kişinin şahsiyetinin bir parçası olarak görülmektedir.
- 4.** Değerler bireyin hem zihinsel hem de hissi, duygusal yönünü ön plana çıkaran ifadelerdir.

2.1.4. Değerlerin Öğretimi

Bireyin çevresindekilerle iletişimi sonucunda kazandığı değerler aynı zamanda toplumun geneli tarafından kabul görülmüş davranışlardır. Toplumların devamlılığını sağlayan değerler, bir sonraki nesillere kayıp yaşamadan aktarılmalı ve değerlerin birleştirici gücünden faydalanılmalıdır. Nesilden nesile geçiş sağlanırken ilk başta ailenin, daha sonra ise okulöncesi ve ilköğretim kurumlarının aracılığı rol oynamaktadır (Karagöz, 2013: 25).

Değerlerimizin iyi benimsenebilmesi için çocuklara kazandırılmaya çalışılması oldukça önemli bir esastır. Çocukların eğitim sürecinde bencillik duygularının önüne geçmek, ortak çalışabilme ve paylaşımcı olabilmeleri için aile ve okul önemli bir rol üstlenmektedir. Bunun yanı sıra çocuklara “Kendini sevdiğin gibi gelecekteki yaşamını ve diğer bireyleri de sev” ilkesinin kazandırılması temel alınmalıdır. Bunu kazanabilmiş birey aynı zamanda toplum içerisinde olumlu bir karaktere bürünebilecek ve sosyalleşme görevini yerine getirebilecek bir düzeye gelebilecektir. Ayrıca çocuklara değerler sistemini benimsetebilmenin en iyi yolu ise onların günlük yaşantılarına değerlerimizi sığdırabilmeli ve onlarla iletişimimizin özenle seçildiği davranışlardan oluşması gerekmektedir (Bolay, 2007: 19).

Ulusoy ve Turan (2019: 7) ise değerler eğitiminin, öğrencinin kişiliğini iyileştiren ve geliştiren bir yanının da olduğunu belirtir. Öğrencinin toplumsal sorumluluğunu tanınmasına katkı sağlar. Değerler eğitimi, bireylerin yaşadıkları topluma uyum sağlamalarını, sosyalleşmelerini ve kültürel açıdan aidiyet duygusunu yaşamalarına da destek sağlar.

Değerler eğitiminin verilme yaşı ile ilgili sorulara ise cevap olarak “her zaman vermemiz mümkündür” denilebilir. Bireyin kişilik gelişiminin yüzde seksen civarlarında beş-yedi yaş aralığında gerçekleştiğini kabul edersek yine değerler eğitiminin bu yaşlarda verilmesi uygun olarak nitelendirilebilir. Bu yaş grubu çocuklar yaşamını genelde aile ortamında devam ettirdiği için çocuğun edindiği bütün sorumluluklar aile dediğimiz mekanizmaya bağlı gerçekleşmektedir. Bu durumda bireyin kişiliğinin yapılanmasında ve değerlerinin benimsenmesinde aile rol oynamaktadır (Ulusoy ve Dilmaç, 2018: 62).

Literatür tarandığında değerlerin öğretiminin, değerlerin eğitimi (values education), ahlâk eğitimi (moral education) ve karakter eğitimi (character education) gibi adlandırmalarla ele alındığı görülmektedir. Adlandırılan bölümler birbirleri yerlerine kullanılabilir görölse de içerik, amaç ve yöntem olarak farklılıklar barındırmaktadır (Demirtaş, 2009, s.6).

2.4.1.1. Değerlerin Öğretiminde Temel Süreçler

Değerlerin öğretimi aşamasında ki en büyük amaç geleneksel eğitimden farklı olarak rol öğrenme olarak adlandırılan sosyal öğrenmenin gerçekleşmesidir. Bir toplumda bu öğretimin gerçekleşmesi ancak dört temel süreci de ele alarak gerçekleşebilir (Ulusoy ve Dilmaç, 2018: 64):

- **Akıl Yürütme ve Mantiğı Teşvik Etme**

Değer öğretimi gerçekleştirilirken kazandırılmak istenen durum, bireyin yaşamına ve kişisel tercihlerinin uygunluğuna bakılarak kendi analizi sonucunda tercih edilmelidir. Bu süreçte birey öğrenme ortamına akıl yürüterek katılmış olur.

- **Empati Geliştirme**

Başka bireylerin yaşantılarına, onun gözünden bakabilme durumuna empati süreci denmektedir. Bu süreçte birey bir başka bireyin bulunduğu durumu anlamaya çalışırken kendi öz değerlerini kullanır ve bunu gerçekleştirirken empati geliştirme sürecinde de aktif olarak bulunmak durumundadır.

- **Benlik (Öz) Saygısı Geliştirme**

Kişilerde oluşan benlik kavramı bireyin temel yeterliliği hakkındaki inançları olarak tanımlanır. Bireyin kazanmış olduğu olumlu benlik kavramı toplumun değer yargılarını da olumlu etkilemektedir. İçsel yaşantısında uyumlu birey, dış yaşamında da çevreye uyum sürecini olumlu yaşamaktadır.

• İşbirliği Geliştirme

İşbirlikçi öğrenme, bireylerin gruplar halinde çalışarak öğrenme alanını oluşturduğu bir yöntem olarak bilinmektedir. İşbirliği içerisinde yaşamına devam eden birey ben algısı yerine biz düşüncesini tercih edecektir. Bu durum bireyin toplumsal değerlerini kazanmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Değerler ve değerler öğretimi ile ilgili literatüre bakıldığında, değerler öğretimi başlığında farklı yaklaşımların olduğu görülmektedir. Dilmaç ve Ulusoy bu yaklaşımları şu şekilde ele almıştır (Dilmaç ve Ulusoy, 2018: 68);

1. Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı

Değerlerin doğrudan öğretimi yaklaşımında en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Bu yaklaşımda amaç, toplumun benimsediği davranışları öğrencilere kazandırmaktır. Öğretilmesi planlanan davranışlar öğretmen tarafından aşamalı olarak öğrenciye sunulmalıdır. Kazandırılması planlanan hedef için yapılacak etkinliklere ayrılan zaman bellidir ve öğrencinin performansına anında dönüt verilerek öğrenci doğruya yönlendirilir. Öğrenci katılımı önemli bir konumdadır (Dilmaç ve Ulusoy, 2018: 69).

Karagöz (2003: 29) ise; bu yaklaşımın eğitimin her kademesinde kullanılabileceğini belirterek toplumsal değerlerimizin kazanılmasında ise etkili bir yöntem olarak kullanıldığını belirtmektedir.

2. Değerleri Belirginleştirme Yaklaşımı (Değer Ayrımı)

Değer ayrımı yaklaşımının temelinde bireyin kendi hayatında neyin önemli olduğunu hangi yöntemle belirlediği bulunmaktadır. Bu yaklaşım John Dewey ve Hümanistik kuramdan esinlenilerek 1966 yılında geliştirilmiştir. Bu yaklaşımın temel amacında öğrencinin duygu ve düşüncelerinin farkında olarak süreç içerisinde

kendisinin merkez noktada olması bulunmaktadır. Yaklaşımda esas kazandırılması amaçlanan değerler öğrenci tarafından seçilmektedir (Dilmaç, 2007: 38).

3. Değer Analiz Yaklaşımı

Değer analizi yaklaşımının temelinde öğrencilerin karşılaştıkları değerler ile ilgili problem karşısında karar verebilmeleri adına bilimsel araştırma ve mantıksal düşünme yöntemlerini kullanabilme becerileri bulunmaktadır (Keskin, 2008: 26).

Bu yaklaşımda kullanılan süreç, Welton ve Mallan (1999) tarafından sekiz aşama olarak belirlenmiştir (Akt. Doğanay, 2006: 274):

1. Değer sorununu belirleme.
2. Karşılaşılan değer sorununa açıklık getirme.
3. Problem hakkında kanıt ve bilgi toplama.
4. Toplanan bilgi ve kanıtların doğruluğunu ve uygunluğunu değerlendirme.
5. Olabilecek çözüm yolları seçeneleştirme.
6. Çözüm yollarının doğurabileceği her türlü doğrularını belirleme ve analiz etme.
7. Seçenekler arasından birini tercih etme.
8. Seçilen tercih doğrultusunda davranışlarda bulunma.

Değerler analizi yaklaşımında anlaşıldığı üzere, öğrenciler kendilerinin tercihte bulundukları değerleri öğrenmeye çabalarlar ve bu öğrenme süreci gerçekleşirken muhakeme ve akıl sürecini de kullanmış olurlar (Dilmaç ve Ulusoy, 2018: 75).

4. Bütüncül Yaklaşım: Kohlberg' in Adil Topluluk Okulları

Bütüncül Yaklaşım Kuramında en önemli işlev ahlak yapısıdır. Kohlberg'in kuramında ahlak yapısı ‘’adalet ilkesi’’ olarak bilinmektedir. Bu durumda ahlakın temelinde adalet kavramının var olduğu anlamına gelmektedir (Karakavak Çırak, 2006: 29).

Bütüncül yaklaşım, diğer değerler öğretimi yöntemlerine göre farklılıklar göstermektedir. Bu ahlak eğitimi anlayışında toplumsal etkileşimi sağlamak, temel değerleri ön plana çıkarmak, akıl yürütme ve mantıksal çözümlemeyi öncül tutmak, sorumlulukları adil bir şekilde paylaşmak ve demokrasinin hakim olduğu bir ortam oluşturmak esastır. Bu yaklaşımda öğretmen farklı bir konumda rol alarak, öğretmene ait yargı uyulması gereken yargı yerine farklı bir görüş olarak öne sürülmektedir.

Adil topluluk okulu yaklaşımı, Çileli' ye (1986) göre ahlak eğitimine iki ana madde ile ön plana çıkmaktadır (Akt. Dilmaç ve Ulusoy, 2018: 76):

1. Okul ortamı değerlerin aktarılmasını sağlayan bir ortam olarak düşünüldüğünde, içerisinde ahlaki konuları barındıran tartışmalar, değer yargılarının geçerliliğini yansıtabilecek yaşantılar barındırmalıdır. Çocukların ahlaki yargı dengelerinde bir üst seviyeye çıkaracak sarsıntılar meydana getirebilmelidir.
2. Okulun yapısında demokratik bir ortam olmalı, çocukların karar alma ve kararı yönetebilme yaşantılarına sahip olmaları gerekir. Demokrasiye ait prensipler paralel bir şekilde uygulanmalıdır.

5. Değerler Eğitiminde Örtük Program

Örtük program; okul ortamında bilinçli ve açık bir şekilde uygulanan programların, alınan kararların, belirlenen ilkelerin dışında kalan okul atmosferi olarak tanımlanabilir (Karagöz, 2013: 33).

Örtük program, terim olarak ilk defa 1968 yılında kullanılmış ve temelini oluşturan görüşler ilk olarak 20.yüzyılda ortaya konulmuştur. Resmi olarak açıkça belirtilmeyen bu program içerik olarak da çok geniş bir kavramdır. En göze çarpan özelliği yazılı olarak bulunmamasıdır (Dilmaç ve Ulusoy, 2018: 77).

Bu programın farklı tanımlarına ilgili literatürde rastlanılmaktadır (Akt. Keskin, 2008: 38):

1. Okulun gizli mesajlarla nakledilen gayri resmi beklentileridir (Jackson 1968).
2. Kasıtsız öğrenme sonuçları veya mesajlarıdır (Gordon 1982).
3. Eğitimin yapısından ileri gelen zihni mesajlardır (Llich 1978).
4. Neticeleri veya öğrenmenin tâli sonuçlarını içerir. [...] özellikle açıkça niyet edilmeyen fakat öğrenilen durumlar (Martin 1976).
5. Kalıcı tutumların, beğenilen ve beğenilmeyen şeylerin oluşturulması yolundaki tâli öğrenmedir (Dewey 1938).
6. Öğrenmenin kabul edilmeyen (normatif) kurala uygun veya "ahlaki" unsurudur (Grene 1983).
7. Kapitalist toplumun mevcut sınıf yapısını korumada sınıfların hükümlerine fayda sağlayan belli beceri, tutumları ve değerleri telkin eder (ortak temel görüş).

Mariani (2001), bu programı buz dağına benzetmiştir. Görülmeyen kısmını ise örtük program olarak adlandırmıştır. Suyun yüzeyinde kalan kısmın ise sonuç ve ürünlerden oluştuğunu vurgulamaktadır. Bu bölüme açık program ifadesini kullanmıştır. Altta kalan kısmın ise; öğrenmeyi ve öğretmeyi etkileyen tüm faktörleri barındırdığını ve çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Buzdağının en alt tabakasında inançlar ve tutumlar bulunmaktadır daha sonra sırasıyla; bireysel tarzlar, öğrenme süreci, stratejiler, yeterlilikler bulunmaktadır (Akt. Sarı, 2007: 19).

Karagöz'e (2013: 35) göre ise örtük program şöyle özetlenebilir:

Resmi olarak öğretim programlarının içerisine dahil edilmeyen, öğrencinin süreç içerisinde ihtiyaç duyarak kazandığı değer, bilgi ve görüş olarak tanımlanabilir. Bazı zamanlarda örtük program üzerinden kazandırılan değerler, öğrenci üzerinde daha etkili olarak gözlenebilmektedir.

6. Karakter ve Karakter Eğitimi

Karakter, doğrudan gözlemlenebilen ve iyi davranışı barındıran bir tanım içermektedir. Daha geniş ve detaylı kelime anlamını ise TDK, "bir kimsenin veya bir insan grubunun tutumu, duygulanma ve davranış biçimi" olarak açıklamaktadır (TDK, 2020).

Karakter, bireylerin ya da grupların duygusal, entelektüel ve ahlaki yapılarının toplumsal olarak olumlu yönde sergilediği bir davranış biçimi olarak da sıralanabilir (Tahiroğlu, 2011: 77).

Karakter eğitimi, ahlaki özellikleri geliştirmeyi amaçlayan ve değerlerle alakalı olarak karakter davranışlarını tanımlayabilme ya da oluşum aşamasını tamamlayabilme süreci olarak tanımlanabilmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilere bu aşamada yardım edebilecek yönergeleri, planları ve etkinlikleri de barındırmaktadır (Johnson, 2006:367).

Genel bir tanım olarak ise karakter eğitimi “öğrencilerin iyi olanı bilmelerini, iyi olanı istemelerini ve iyi davranışı sergileyebilmeyi sağlamak amacı ile yapılan istendik uygulamalar” olarak tanımlanabilir. Karakter eğitimi amacı ile yapılan her çalışma bireyin karakterini direk etkileyecektir ve karakter gelişiminde sosyal çevrenin etkisi oldukça büyük bir paydadır (Ekşi ve Katılmış, 2016: 95).

Karakter eğitimi, hayat boyu devam eden bir süreci kapsamaktadır. Bu süreci ele alacak çalışmalar gerçekleştiren Kupperman (1991: 175), eğitimi üç aşamada ele almıştır (Akt. Ekşi ve Katılmış, 2016: 97).

- 1. Aşama:** Güçlü ve iyi karakterin temel özelliklerini edinen ancak ileri düzey ahlaki duruma hazır olmayan veya yapamayan öğrencileri barındırır.
- 2. Aşama:** İleri düzey ahlaki yansıtıma hazırlık yapan, bazı durumlar karşısında bağımsız görüş açısı edinmeye başlayan öğrencileri barındırır.
- 3. Aşama:** Kim olduklarının farkında olan, kim oldukları aşamasında kararları verebilecek ve düzenleyebilecek durumdaki öğrencileri barındırır.

Karakter eğitiminin amacı, çocuklarda ve bireylerde kazandırılmak istenen ahlaki davranışların sürekli hale gelmesidir. Bu durumda karakter eğitiminin kapasitesi ile teşvik ettiği ana amaçlar şu şekilde sıralanmıştır (Bakioğlu ve Sılay, 2011: 72):

- Kendine ve başkalarına saygılı olma durumu,
- Vatandaş olarak sorumlu olma özelliği,
- Daha yüksek akademik başarı düzeyi,
- Kişiler arası geliştirilmiş ilişkiler,
- Daha fazla öz disiplin,

- Daha seyrek davranış sorunları,
- Güvenli okul ortamında sürekli odaklanma,
- Olumlu okul kültürü
- Geliştirilmiş iş edinebilme becerileri

Karakter eğitimi, öğrenciden personele ahlaki liderlik gerektiren bir durumdur. Topluluk olarak herkes karakter eğitimi için sorumlulukları paylaşabilmeli ve temel değerlere bağlı bir ahlak topluluğu haline gelme eğiliminde olmalıdırlar. Karakter eğitimi, iyi karakterin temellerini oluşturan ahlaki değerlerinde işleyen bireyler yetiştirme çabasıdır (Ekşi ve Katılmış, 2016: 100).

2.1.4.2. Değer Öğretiminde Modeller

Eğitimin gelecekteki hedefleri arasında tam bir insan olma, kişinin kendisindeki en yüksek potansiyelinin farkına varıp gerçekleştirebilme, doyum verebilme ve gerçekleştirebilecek en son nihai amaca doğru yardım etmek bulunmaktadır (Dilmaç, 1999: 27).

Değer eğitimi yansıtıcı eğitim kazanımına sahiptir. Bundan sebeptir ki değerlerin kazanılmasında kişi üzerinde en çok sosyal çevre etkilidir (Karakoç, 2019: 34).

Karagöz' e (2013: 36) göre ise; eğitimin kapsamı incelendiğinde ilk aşamayı ailenin oluşturduğu gözlemlenmektedir. Bilinçli bir toplumun temelleri incelendiğinde aile tarafından atıldığı görülmektedir ve tam tersi durumlar içinde geçerlilik sağlamaktadır. Çocuğun karşılaştığı ilk kurum ailedir ve değerler sisteminin oluşmasında ailenin rolü oldukça fazladır. Birey aileden sonra çevreden gördükleri ile de şekillenir. Bu durumda ilk görev aileye, daha sonra ise öğretmene düşmektedir. Ancak her aile bireyi gerekli nitelikleri barındırmadığı için, bu eğitim gerçekleştirilirken okullara oldukça büyük sorumluluklar düşmektedir.

Değer modellerine bakıldığında, Harris (1991) temel alının 6 model olduğunu belirtmektedir (Akt. Demirtaş, 2009: 18):

1. Sosyal Öğrenme Modeli

Sosyal öğrenme modeli, temelinde davranışçı öğrenme kuramını ve psikoanalitik yapıyı barındırmaktadır. Bu modele göre bilginin kaynağı birey dışında ki yaşamda bulunmaktadır ve ahlaki kararların içerikleri temel alınmaktadır. Öğretim tek yönlü gerçekleşmektedir. Bilginin aktarılması yetişkinlere ya da otoriteye bağlı değişmekle birlikte, öğrenene aktarılması öncüdür. Bu modelde değerler, doğru olan davranışın önceden belirlenen tabloları olarak kabul edilir ve sosyal normlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Yaklaşımındaki temel amaç; öğrenci edindiği doğru değeri, doğru zamanda anımsayabilmeli ve içselleştirmelidir. Öğretmenin görevi doğru değerleri öğrenciye aktarmak olarak tanımlanır.

2. Bireysel Model

Bireysel model yaklaşımı temelini, bireyin kutsal oluşunu benimseyen eğitimcilerden oluşturmaktadır. John Dewey de bu kategorinin içerisinde bulunmaktadır ve o da bireyin yaşantılarının önemini vurgulamaktadır. Bu görüşe göre birey kendi gerçekleri ile problemi özümseyerek çözebilmelidir. Hiçbir birey, başka bir bireyin değerlerini gasp edecek hakka sahip değildir. Bundan ötürüdür ki öğretim programı gerçekleştirilirken birey kendi doğruları ile değerleri seçebilme hakkına sahiptir. En önemli ilke bireyin değer seçme aşamasında hür davranabiliyor olmasıdır. Öğretmen sadece rehber konumundadır.

3. İletişim Modeli

Bu model Kohlberg' in çalışmalarından ve Sosyal Öğrenme Yaklaşımından doğmaktadır. Bu modelde bilişsel yapı oldukça önemlidir ve bilişsel yapıya uygun içerik sunulması gerekmektedir. İçerik ile değer kararı arasındaki bağ önemli görülmektedir. Model kapsamında öğrenme gerçekleştirilirken bilgi dışarıdan alınarak

kazanılır ve öğretmen sadece aktaran konumundadır. Bu modele göre değerler, önceden belirlenmiş doğru- yanlış durumları olarak tanımlanmaktadır.

4. Düzey Değişimi Modeli

Bu yaklaşımda da temel alınan Kohlberg' in çalışmalarıdır ve Ahlaki gelişim aşamalarının anlaşılabilir ve araştırılabilir olmasına bağlı gerçekleşmektedir. Bu yaklaşımda bireyin, süreç içerisinde çatışmalar ve denge değişimine maruz bırakılarak bir üst seviyeye geçmesi sağlanmalıdır. Değerlerin temeli, evrensel bilişsel yapı olarak görülmektedir. Bu yaklaşımın temel amacı, bireyi ahlaki gelişimi açısından destekleyen bir öğrenme süreci içerisinde bulundurmaktır.

5. Adalet İçin Araştırma Modeli

Bu model yine Kohlberg' in çalışmalarını temel alan, ahlak prensibini ön planda tutan bir modeldir. Ahlak gelişiminin ve eğitiminin temel amacında adalet görüşü yatmaktadır.

6. İlişkisel Model

İlişkisel model, Kohlberg ve Piaget' in Bilişsel Gelişim Kuramını temelinde bulundurur. Bilgi dışarıdan elde edilemez ve bireyin ahlaki gelişimi için gereken atmosferi yaratmak amaçları arasındadır. Öğrenme ortamının bu kurama göre üç önemli özellik barındırması gerekmektedir. Bunlar;

- Yeni bilginin sunulması,
- Bireyin kendi öğrenme ortamını yaratabilmesi için farkındalığını sağlayıp, olanak geliştirebilmesi,
- Bireyin yeni düşünceler üretebilmesi ve ürettiği düşünceleri paylaşabilme fırsatının yaratılmasıdır.

2.1.5. Müzik

Müzik; geçmişten günümüze farklı biçimlerde tanımlamalarla karşı karşıya kalmış bir kavramdır ve tam tanımını yapmak için oldukça geniş bir ifade biçimi gerekmektedir. İnsanlığın var olmasından, hatta evrenin var oluş durumunun incelenişi yapılırken bile müzik ile ilgili anlamlar çıkarılabilir. Evrensel sesimizin var oluşu, doğada var olan ses bütünlüğü, canlı olan her bedenin nefes ritmi ve buna benzer her şey müzik tanımlamalarına sahiplik etmektedir. Tüm bunların temeli sesin var olduğundan doğmaktadır ve bu da günümüzde ki müzik teriminin temel taşı oluşturduğu bir kavram niteliğindedir. Sesler belli kural ve yöntemlerle bir araya gelerek müziği oluşturur. Bu oluşum belirli duygu, düşünce ve ifadeleri de yansıtmaktadır. Tüm bu ifadeler müziğin tanımına doğru bir yol izlemektedir. Genel olarak müzik ile ilgili tanımlamalardan bahsedecek olursak bazıları şu şekildedir:

Müzik; duyguların, düşüncelerin, tasarımların bir amaca göre ve belirli yöntemlerle, belirli müzik anlayışına göre seslerle işlenip anlatılan estetik bir sanat dalıdır (Uçan, 2018: 6).

Müzik; birtakım duygu ve düşünceleri belirli kurallar içerisinde ve uyum sağlayan seslerle anlatma sanatıdır (TDK, 2020).

Müzik; insanın dünyaya gelişi ile başlayan bir sanattır ve henüz doğmadan anne karnındaki kalp atışının ritmi ile bile müzikle tanışma gerçekleşmektedir. Müzik kendini ifade etmektir (Tarman, 2006: 18).

Müzik; köken olarak eski Grekçe dilinde ‘‘Mousike’’ teriminden anlam kazanmıştır ve Türkçe’ ye Suryanice- Arapça dili üzerinden ‘‘musiki’’ olarak geçmiştir.

Müzik sanatın bir dalı olarak, duyguların, düşüncelerin estetik ile bir araya gelerek anlamlı bir şekilde anlatıldığı bir bütündür (Saraç, 2016: 9).

2.1.5.1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi; insanların doğumu ile başlayıp hayatlarının son zaman dilimine kadar devam eden bir süreçtir. İlk evresi anne karnında başlayan bu süreç, sonrasında sosyal çevresi ile olan etkileşiminden, radyolardan, televizyon ekranlarından, insanlardan duyduğu ve öğretim aşamasında gerçekleştirilen müzik eğitimi olarak devam eder (Aktaş, 2008: 3). Müzik, bebeklik döneminde ki ninniler ile yaşamımıza dahil olan, çocukluk dönemi içerisinde ki tekerlemeler, oyun şarkıları ile tanıştığımız ve her yaşta hayatımızın her alanında karşımıza çıkarak varlığını sürdürmektedir (İnal, 2019: 13).

Müzik eğitimi; müziksel bir davranışı kazandırma, değiştirme ya da davranışta değişim meydana getirebilme, dönüştürebilme amacı ile yaşanan süreç olarak tanımlanır. Belirli amaçlar çerçevesinde planlı, düzenli bir yol izlenir (Uçan, 2018: 11).

Müzik eğitimi; bireylerin çocukluk dönemlerinden başlayarak belirli müzikal becerilerin kazandırıldığı ve kazandırılan becerileri geliştirmeyi amaçlayan süreçtir (Say, 2005: 536).

Müzik eğitimi; müziksel bir davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliğini hedef alacak şekilde planlanmalıdır. Eğitim alacak bireyin müziksel yaşantısı temel alınarak programlı bir süreç başlatılır (Sonsel, 2013: 5).

Müzik eğitimi; öğrenme alanı geniş bir alan olmakla birlikte başlangıç noktası önem taşımaktadır. Müzik etkinlikleri hazırlanırken dinleme, çalma, söyleme, müzik kültürü alanlarında uygulamalara yer verilmelidir (Kılıç, 2012: 5).

Ayrıca Uçan' a göre (2018: 12) Müzik eğitimi ;

- Müziksel çevresi ile sağlıklı iletişim ve etkileşim halinde olabilmeyi,
- Müziğin üretim, yaratım, yorum, tüketim alanlarına doğrudan ya da dolaylı olarak aktif rol taşıyabilmeyi,
- Zevklerine ve ihtiyaçlarına uygun müzikleri arayıp seçebilmeyi,
- Müziksel alana zamanla katkıda bulunabilmeyi amaçlamalıdır.

Yungul' a (2008: 3) göre Müzik eğitimi; temelde şu boyutlarda karşımıza çıkmaktadır:

- Müziksel işitme, okuma, yazma
- Şarkı söyleme
- Çalgı çalma
- Müzik dinleme
- Müziksel bilgilenme
- Müziksel yaratma
- Müziksel beğeni geliştirme
- Müziksel kişilik geliştirme

Müzik eğitimi; genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç temel amaca yönelik karşımıza çıkmaktadır.

a) Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, dengeli ve sağlıklı bir yaşam döngüsü için ayırım yapılmaksızın her bireye yönelik olarak minimum ve ortak alan genel müzik kültürünü kazandırmayı hedefleyen müzik türü olarak tanımlanır (Tarman, 2006: 9).

Türkmen'e (2019: 11) göre genel müzik eğitimi; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak ilkokul, ortaokul, lise ve diğer özel okullarda verilmek üzere programlanan, normal eğitim sürecine de dahil edilmiş ve tüm öğrencileri kapsayan bir eğitimidir.

Genel müzik eğitimi, eğitim kademelerinden genellikle okulöncesinde anasınıfı, ilkokulda sınıf, ortaokul ve lisede müzik öğretmenleri tarafından öğretimi gerçekleştirilir. Üniversiteler de ise müzik öğretim görevlisi ya da müzik okutmanı bu görevi üstlenmektedir (Görsev, 2006: 24).

Uçan' a (2018: 35) göre genel müzik eğitimi, uyguladığı strateji bakımından daha çok, müziğe karşı bilgili, bilinçli, görgülü, duyarlı ve yaratıcı anlayış yaklaşımıyla haz duyarak uygulayan, kulak veren, kullanan veya tüketen gruplar oluşturma amacı taşımaktadır. Bu durum birey için istek ve yeteneğini çeşitlendirebileceği, zenginleştirebileceği bir boyut kazandırır. Bütün bu nitelikleri sebebi ile genel müzik

eğitimi, müzik eğitiminin vazgeçilmez bir boyutu haline gelmiştir. Bunun yanı sıra durum olarak uygun olan bireyleri özengen müzik eğitimine taşıyabilen, n biçimlendirme oluşturan bir süreç sunmaktadır.

b) zengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, müziğe karşı ilgi barındıran, istekli ve yatkınlığı olan bireyler için yapılan eğitimidir. Hedefleri arasında gerekli olan müziksel davranışları kazandırabilmek ve geliştirip sürdürebilmesi bulunmaktadır (Yungul, 2008: 4).

Özengen (amatör) müzik eğitimi, zorunlu eğitim süresi içerisinde verilen genel müzik eğitiminin yetersiz bulunduğu durumlarda kişinin isteğine ve yatkınlığına bağlı olarak, kendisini geliştirmek isteyen bireylere verilen eğitimidir (Akınönder, 2019: 11).

Uçan' a (2018: 35) göre özengen müzik eğitimi, her yaş ve eğitim düzeyinde ki herkes için zorunluluk taşımamaktadır. Tam aksine ilgili, istekli, yatkın ve fazlasıyla katılım göstermek isteyen bireyler için oluşturulmuş fırsat olarak değerlendirilmeli, gönüllülük esası ile seçilmelidir.

Tarman' a (2006: 10) göre özengen müzik eğitimini alan bireyin isteği ve gönüllülüğü ön planda tutulmalıdır. Bu eğitim müzik dershaneleri, kurslar, özel dersler aracılığı ile yürütülerek gerçekleşir. Ayrıca, mesleki müzik eğitimine zemin oluşturan bir işlevi de bulunmaktadır.

c) Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının tamamını, bir bölümünü, dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen ve belli bir düzeyde yetenek barındıran bireylere yönelik verilen eğitimidir. Edinilmek istenilen bu müziksel davranışlar, yeterlik ve birikimleri kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 2018: 36).

Mesleki müzik eğitimi, genel olarak örgün eğitim kurumlarında gerçekleşir. Programlanırken alan bilgisi, genel ve mesleki bilgileri kapsayacak şekilde olmasına zen gösterilir. Bu eğitimin gerçekleşmesi, yeterli ve yetki sahibi kişilerce yapılmasına

bağlıdır. Bu eğitim sürecine başlayan birey için gerçekleşmesi beklenen belirli amaçlar vardır, dönüt alındığı takdirde verimlidir (Yungul, 2008: 5).

Mesleki müzik eğitimi ülkemizde, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, Konservatuar ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde verilmektedir. Orta öğretim seviyesinde ise Güzel Sanatlar Liseleri bu amacı gerçekleştirmektedir (Türkmen, 2019: 17).

2.1.5.2. Müzik Eğitiminin İlke ve Amaçları

Müzik eğitiminin ilke ve amaçları, eğitimin sürecine, türüne ve içeriğine bağlı olarak değişim göstermektedir. Fakat müzik eğitimi, her koşulda geçerli sayılabilecek temel ilke ve amaçlar barındırmaktadır. Bu ilke ve amaçlar birey için şu şekilde sıralanabilir:

- Müziksel çevresi ile sağlıklı iletişim ve etkileşim halinde olabilmesi
- Müziğin üretme, yaratma, yorumlama, kullanma durumlarını bilinçli ve bilgili bir şekilde kullanabilmesi
- İhtiyaçları doğrultusunda müzikleri arayıp bularak seçebilmesi
- Müziksel yaşamının ilerleyip gelişebilmesi adına gerekli davranışlarda bulunabilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaçla müzik eğitimi;

- Öğrencilerin var olan müziksel algı yeteneğini çeşitlendirerek geliştirebilmeli
- Belli çerçeveler altında müzik üretmekten, dinlemekten sıyrarak yeni bakış açısı kazandırmalı
- Müzik eğitiminin farklı tını özellikleri, yapı taşları, kuruluş biçimleri hakkında aydınlatmalı
- Müziksel ilişkilerinde daha fazla bilgililik durumunu, bilinç ve eleştirme gücünü kazandırabilmeli
- Gereken müziksel yeterlilikleri kazandırabilmeli,

- Değişik türlerdeki müzik çalışmalarına katılımlarına katkı sağlayabilmelidir (Uçan, 2018: 13).

2.1.6. İlkokul ve Ortaokulda Müzik Eğitimi ve Öğretimi

İlkokul ve Ortaokul müzik eğitimi, genel müzik eğitimi kapsamı altında öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanda farklı yöntem ve tekniklerden faydalanılarak tutarlı, dengeli ve sağlıklı bireyler olmalarını amaçlamaktadır. Öğretim programı, öğrenme-öğretme ortamı açısından detaylara yer verilerek programlanmış ve bunun yanı sıra öğrenci merkezli etkinlikler ve ölçme değerlendirme faaliyetleri barındırmaktadır. Ayrıca müzik dersi öğretim programı, temel amaç ve kazanılması hedeflenen beceriler içermektedir. Bu amaçlar birey üzerinde:

- Müzik yolu ile estetik yönünü geliştirebilme,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yolu ile ifade edebilme,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik yolu ile geliştirme,
- Müzik türlerini tanıyarak kültürle ait öğeleri zenginlik olarak tanıyabilme,
- Zihinsel becerilerinin gelişimini sağlayabilme,
- Bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirebilme,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden faydalanabilme,
- Farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerinde aktif olabilme,
- Müziksel açıdan algı ve bilgilerini geliştirebilme,
- İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun şekilde seslendirebilme,
- Müzik yolu ile sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygusunu geliştirebilme,
- Milli birlik ve beraberliğimizi destekleyen dünya ile ortak paylaşımımız olan müzik kültürüne sahip olabilme,
- Atatürk'ün müziğin gelişmesi ile ilgili görüşlerini kavrayıp amaçlarına ulaşmasını sağlayabilmelidir.

Bu beceriler ise;

- Müziği tanıyabilme,
- Müzik-beden uyumunu sağlayabilme,
- Müziği bireysel veya toplu halde gerçekleştirebilme,
- Müzik ve toplum arasındaki ilişkiyi görebilme,
- Müzik ile tarih, estetik ve kültür arasındaki ilişkiyi kurabilme,
- Milli ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme,
- Müziği bir bilim dalı olarak farklı bilimlerle ilişkisini kavrayabilme
- Müziğin her birey için öğrenilebilir nitelikte olduğunu anlayabilme,
- Dinleme, söyleme ve ritimsel olarak müzik yapabilme,
- Müzik yolu ile kendini ifade edebilme,
- Kültürel miras ve çeşitliliğe katkıda bulunabilme,
- Müzik teknolojilerini kullanabilme,
- Aktif müzik üreticisi olabilmeyi barındırmaktadır (MEB, 2018: 8).

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan müzik öğretim programı; dört öğrenme alanını temel alarak düzenlenmiştir. Bunlar; “Çalma-Söyleme-Dinleme”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” başlıklarıdır. Hazırlanan öğretim programında, öğrenci merkezli eğitim anlayışını özümseyen ve yapılandırmacı eğitim yaklaşımını barındıran temel esaslar bulunmaktadır. Öğretme-öğrenme sürecinde öğrenci bilgiyi yapılandıran, öğretmen ise rehberlik eden birey olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2018: 10).

Müzik eğitimi, çocuk için oldukça önemli bir yer tutmaktadır ve vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Özellikle ki ilköğretim kademesindeki öğrenciler, öğrenme hızı açısından algılarının en yüksek olduğu dönemdedir. Bu dönemde verilen müzik eğitimi, bireyin gelişimsel olarak birçok alandaki becerisine yardımcı olacaktır (Uçan, Yıldız ve Bayraktar: 1999: 9).

Müzik Dersi Öğretim Programı ile çocuklar üzerinde müzik sevgisinin ve ilginin aşılması, her bireyin şarkı söyleyebilme, çalgı çalabilme kısacası müziği icra edebilecek beceriyi ve ilgiyi oluşturabilme durumu amaçlanmaktadır. Bireylerin hevesleri ve edindikleri müziksel bilgiler doğrultusunda kendi müziksel zevklerinin oluşmasında katkıda bulunma, araştırma yapmaya teşvik edilmesi ve edindiği bilgiler doğrultusunda kaliteli müziği fark edebilmesi ve seçici olması amaç edinilmiştir (Saraçoğlu, 2019: 14).

2.1.7. Müzik Öğretim Programında Yer Alan Değerler

Toplumların süregelenmiş olan düzenlerinde ve kalıplaşmış yaşayış biçiminin temelinde yatan, o toplumun kültürlerinin gerektirdiği olgulardır. Bizlerinde var olan toplumsal sisteminde değerlerimiz yatmaktadır. Değer kavramı toplumumuz için oldukça büyük bir öneme sahipken eğitim sistemimizde de oldukça büyük bir yerde bulunmaktadır. Bu durum eğitim vizyonumuzun belirlenmesinde dahi etkili olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından en son 2018 tarihli Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan ‘’ Değerlerimiz’’ başlığı altında bunlar açıklanmaktadır:

Değerlerimiz; ülke olarak belirlenen öğretim programımızın görüncesini belirlemektedir. Geçmiş yaşamımızın getirmiş olduğu ve bugünümüzden geleceğimize kadar uzanacak olan geleneklerimizi temel alarak doğmaktadır. İnsani özelliklerimizin temelinde yatan değerlerimiz, hayatımız boyunca karşılaştığımız problemler karşısında çaba sarf edebilme gücümüzün alt yapısını oluşturmaktadır. Bu değerlerin hepsi tek başına ve öğrenme alanlarında bir araya gelerek, neslin zihinlerinde hayat bulacaktır (MEB, 2018: 4). Öğretim programında var olan kök değerlerimiz anlam karşılıkları ile Tablo 3 de belirtilen şeklindedir:

Tablo 3

Yenilenen Müfredatlarda Değerler ve Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar

Değerler	Değerlerle İlişkili Davranışlar
Adalet	Adil olabilme durumu, eşit davranabilme, paylaşma...
Dostluk	Diğer gamlık, anlayışlı olabilme, güven duyabilme, dayanışma, sadık olabilme, vefalı davranma, yardımlaşma...
Dürüstlük	Açık ve anlaşılır olabilme, güven verebilme, doğru sözlü olma, sözlerinde durabilme...
Öz Denetim	Davranışlarının sorumluluğunu alabilme, davranışlarını kontrol edebilme, öz güven sahibi olabilme, gereken zamanlarda özür dileyebilme...
Sabır	Tahammül edebilme, azim gösterebilme, beklemeyi bilme...

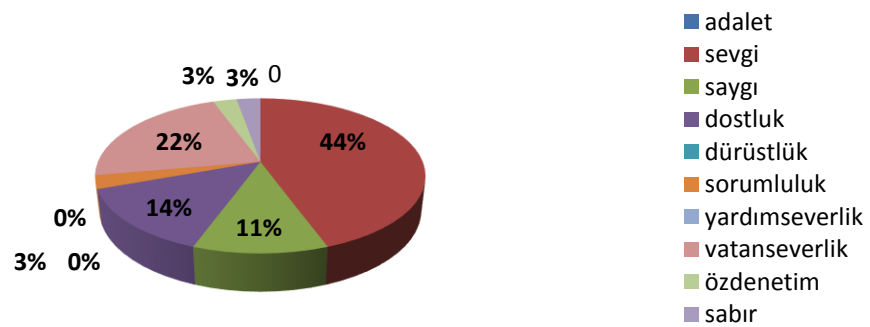
Saygı	Alçakgönüllülük gösterebilme, başkalarına davranıldığı gibi davranmayı bilme, diğer bireylerin kişiliklerine değer verebilme, karşıdaki bireyin durumunu gözetebilme...
Sevgi	Fedakarlık yapabilme, aile beraberliğine önem verebilme, güven duyabilme, merhametli olabilme, vefa gösterebilme...
Sorumluluk	Öz benliğine, çevresine, vatanına, aile bireylerine karşı sorumlu olma, sözünde durabilme, tutarlı ve güvenilir davranabilme, davranışlarının sonuçlarını üstlenebilme...
Vatanseverlik	Çalışkan olma, dayanışma gösterebilme, kural ve kanunlara uyumlu olma, sadık kalabilme, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme...
Yardımseverlik	Cömert davranma, merhamet gösterebilme, misafirperver ve paylaşımcı olabilme...

(Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2017: 24).

Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanan Müzik Dersi öğretim kitaplarında bulunan şarkıların belirlenen kök değerlere göre incelemesi yapıldığında tablo belirtilen şekilde oluşmaktadır:

Grafik 1

5. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı

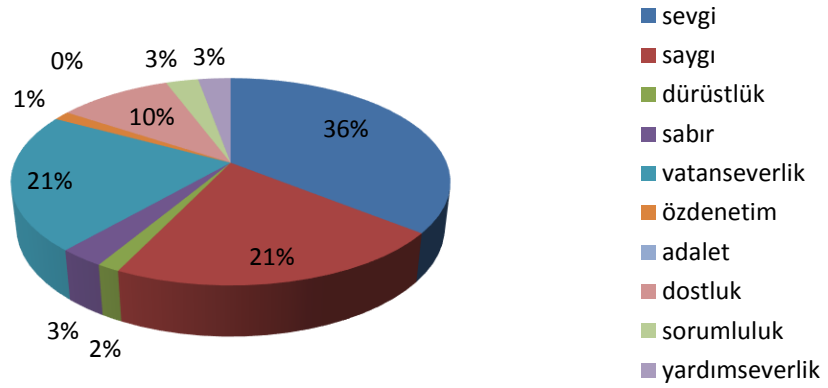

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanıp uygulanmak üzere okullarda kullanılan 5. Sınıf Müzik Ders Kitabı'nda İstiklal Marşı dahil toplam 21 adet şarkı

bulunmakta olup bazı şarkılar içeriğinde ortak değerler barındırmaktadır. Bunlardan 16 tanesi sevgi değeri içerikli olup yüzdelik dilime göre tablonun %44' ünü oluşturmaktadır. 5 tanesi dostluk değeri içerikli olup %14'ünü, 4 tanesi saygı değeri içerikli olup %11' ini, 8 tanesi vatanseverlik değeri içerikli olup %14' ünü ve öz denetim, sorumluluk ve sabır 1' er tane olup tabloda her biri %3' ünü kaplamaktadır. Yardımseverlik, adalet ve dürüstlük değerlerini ise şarkı sözleri içerisinde barındırmamaktadır.

Grafik 2

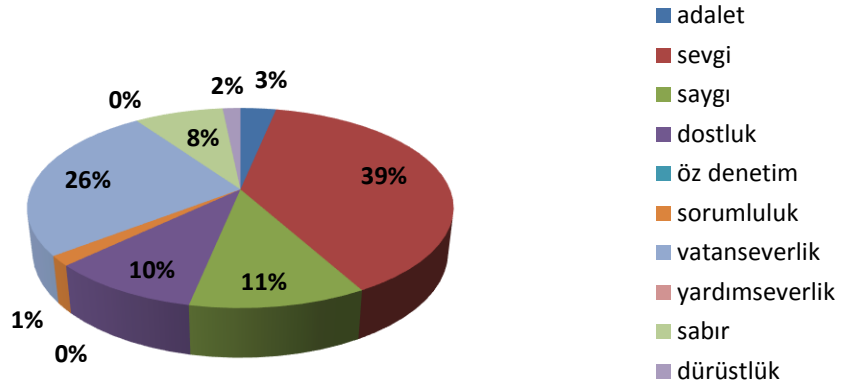
6. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanıp uygulanmak üzere okullarda kullanılan 6. Sınıf Müzik Ders Kitabı'nda İstiklal Marşı dahil toplam 37 adet şarkı bulunmakta olup bazı şarkılar içeriğinde ortak değerler barındırmaktadır. Bunlardan 25 tanesi sevgi değeri içerikli olup yüzdelik dilime göre tablonun %36' sını oluşturmaktadır. 7 tanesi dostluk değeri içerikli olup %10' unu, 15 tanesi saygı değeri içerikli olup %21' ini, 2 tanesi sabır değeri içerikli olup %3' ünü, 15 tanesi vatanseverlik değeri içerikli olup %21' ini, 2 tanesi sorumluluk değeri içerikli olup %3' ünü, 1 tanesi dürüstlük ve özdenetim değeri içerikli olup %2' sini ve 2 tanesi yardımseverlik değeri içerikli olup %3' lük dilime sahip olmaktadır. Şarkıların sözleri incelendiğinde kitap içerisinde adalet değeri ile ilgili sözlere rastlanılmamıştır.

Grafik 3

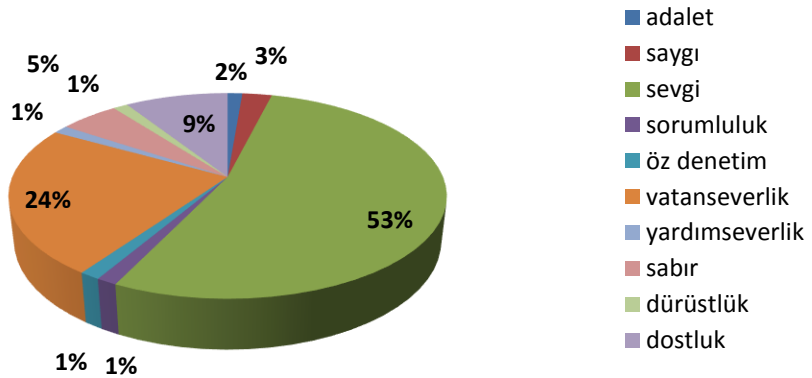
7. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanıp uygulanmak üzere okullarda kullanılan 7. Sınıf Müzik Ders Kitabı'nda İstiklal Marşı dahil toplam 42 adet şarkı bulunmakta olup bazı şarkılar içeriğinde ortak değerler barındırmaktadır. Bunlardan 24 tanesi sevgi değeri içerikli olup yüzdelik dilime göre tablonun %39' unu oluşturmaktadır. 6 tanesi dostluk değeri içerikli olup %10' unu, 7 tanesi saygı değeri içerikli olup %11'ini, 16 tanesi vatanseverlik değeri içerikli olup %26' sını, 1 tanesi sorumluluk değeri içerikli olup %1' ini, 1 tanesi dürüstlük değeri içerikli olup %1' ini ve 2 tanesi adalet değeri içerikli olup %3' ünü, 5 tanesi sabır değeri içerikli olup %8' ini oluşturmaktadır. Fakat şarkı sözleri özdenetim ve yardımseverlik değerlerini barındırmamaktadır.

Grafik 4

8. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerlere Göre Dağılımı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanıp uygulanmak üzere okullarda kullanılan 8. Sınıf Müzik Ders Kitabı'nda İstiklal Marşı dahil toplam 58 adet şarkı bulunmakta olup bazı şarkılar içeriğinde ortak değerler barındırmaktadır. Bunlardan 41 tanesi sevgi değeri içerikli olup yüzdelik dilime göre tablonun %53' ünü oluşturmaktadır. 7 tanesi dostluk değeri içerikli olup %9' unu, 2 tanesi saygı değeri içerikli olup %3' ünü, 18 tanesi vatanseverlik değeri içerikli olup %24' ünü, 1 tanesi sorumluluk değeri içerikli olup %1' ini, 1 tanesi dürüstlük değeri içerikli olup %1' ini , 1 tanesi adalet değeri içerikli olup %1' iini, 1 tanesi özdenetim değeri içerikli olup %1' ini, 4 tanesi sabır değeri içerikli olup %5' ini, 1 tanesi yardımseverlik değeri içerikli olup %1' lk dilime sahip olmaktadır. Şarkıların sözleri incelendiğinde kitap içerisinde en çok sevgi, vatanseverlik ve saygı değerine vurgu yapılmıştır.

2.1.8. Oyun ve Etkinlik Temelli Öğrenme

Oyun, çocuk için belli bir amacı olan veya olmayan, çocuğun kendi isteği ve özverisiyle, kurallara bağlı gerçekleştirilen, fiziksel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ruhsal gelişiminin temellerini oluşturan etkin bir öğretim süreci olarak tanımlanabilir (Nutku, 1998: 16).

Huizinga' ya göre (2010: 35) oyun; özgür istek üzerine gerçekleşmiş, kendine has kuralları barındıran, belirli mekanlarda uygulanabilen aktivitelerdir.

Amerikan Academy of Pediatrics (Amerikan Pediatri Akademisi), oyun oynamanın gelişimsel açıdan önemli olduğunu, çünkü oyun oynamanın bilişsel, duyuşsal, fiziksel, sosyal açıdan gelişimde olumlu etkileri olduğunu belirtmektedir (Ginsburg, 2007: 182).

Çocuklarla iletişim kurmanın ve onların dünyasını görebilmenin birçok yolu bulunmaktadır. Oyun bu yolların en doğal ve olumlu sonuç verenidir. Piaget' e göre ise oyun bir uyumdur. Bu süreçte çocuk kendi kurallarını ve belirli bir grubu belirleyerek eylemini gerçekleştirir. Oyun, insanların bedensel ve zihinsel yeteneklerini geliştirme amacıyla yapılan, dikkat ve beceriye dayanan, yanı sıra olumlu hisler oluşturan bir tür yarıştır (Seyrek- Sun, 1992:2).

Samur (1989: 9) oyunun çocuğun gelişimindeki etkilerinden ve özellikle okul çağındaki çocuk üzerindeki rolünden şu şekilde bahsetmektedir;

- Oyun, çocuğun derslere olan ilgi durumunu arttırır.
- Oyun, özellikle öğretmen için güdülemeye yardımcıdır.
- Oyun, çocuk açısından ilgi dağınıklığını önler.
- Oyun, oynayan çocuğun kendi vücudunu, çevresinde bulunan insan ve araçları tanımasına yardımcıdır.
- Oyun, çocuğu oynadığı esnada aktif olduğu için mutlu kılar.
- Oyun, çocuğun çevresinde bulunan eşyalarla kendi arasında ilişkisini kolaylaştırır.
- Oyun, çocuğun içerisinde bulunduğu değişik roller aracılığıyla kişilerin farklı durumlarını yakından kavratmaya yardımcıdır.
- Oyun, kurulları sebebiyle çocuğa uyumu öğretir.
- Oyun, grup içerisinde kaybedenlerin bazen kazanan hale getirerek özgüveni arttırır.
- Oyun, dersi sıkıcı durumdan daha eğlenebilir hale getirir.

Oyun içerikli etkinlikler ise; eğlence, çabuk düşünebilme, bilinmeyen duruma daha hızlı tepki verebilme, katılım, bilgi ve becerilerin test edilebilir ortamına sahip olma ve işbirliği gibi öğeleri barındırmaktadır. Oyun içerikli müzik etkinlikleri ise, müzikal gelişim, dikkat, psikomotor beceri ve müziksel kavramları daha iyi algılayabilme gibi kazanımları barındırmaktadır (Kılıç, 2012: 8).

Oyun temelli öğrenme, hedeflenen eğitim amaçlarının ve öğretilmesi amaçlanan kazanımların öğrencilere oyun yoluyla iletilmesi sürecidir (Ertem, 2016: 4).

Oyun temelli öğrenme ortamı, öğrencilerin oyun içerisinde yaşadığı kurgu ve senaryolar aracılığıyla karşılaştığı sorunlar karşısında kendilerine ait çözüm yolu arayışlarının pekişmesine, üretebilecekleri farklı fikirlere ortam oluşturmaya katkı sağlamaktadır (Malta, 2010:22).

Oyun temelli öğrenme süreci daha çok öğretmen rehberliğinde gerçekleşiyor gözükmektedir de öğrencilerin kontrolünde ve analiz, sentez, gözlem, çıkarım gibi imkanların da bulunduğu bir öğrenme sürecidir (Tuğrul, 2014: 188).

2.1.9. Oyunun Çocuğun Gelişimi Üzerine Etkileri

Oyun, çocukların gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır ve oyun oynayan çocuk vaktini iyi bir şekilde geçirebilmektedir. Oyun oynamanın beden ile ilgili birçok alana katkı sağlamasıyla birlikte çocukların vücutlarını tanımalarına da yardımcı olur. Oyun oynayan çocuk, oynamayan çocuğa kıyasla daha sağlıklı olur ve gelişimsel anlamda daha ön plandadır (MEGEP, 2009: 13).

2.1.9.1. Sosyal Gelişime Etkisi

Oyun içerisinde bulunan kurallar, oynayan çocukların kuralın varlığıyla tanışmasına sebebiyet oluşturur. Bu durumda oyun oynayan çocuğun toplumsal kurallara daha iyi uyum sağlayacağı düşünülmektedir. Oyun içerisinde liderlik görevini üstlenen çocuğun ileriki yaşlarında da bu özelliğini kullanabilmesine katkı sağlamaktadır. Oyunda liderlik yapabilen çocuk, toplumsal hayatında da grupları yönetebilme özelliğini barındırmaktadır (Özhan, 1997: 34).

Kirazoğlu (2000: 7) ise, oynanan oyunların çocuk üzerinde toplumsallaşma sürecinde diğer bireylerle ortak hareket edebilmeyi, işbirliği halinde olmayı, karşılaşılan birey ve durumlarla başa çıkabilmeyi, lider olabilmeyi, izleyebilmeyi ve kendilerini değerlendirebilmeyi öğrendiklerini vurgulamaktadır.

2.1.9.2. Fiziksel Gelişime Etkisi

Çocuk dünyaya gözünü açtığı günden itibaren sürekli olarak vücut hareketleri gerçekleştirir. Çocuk yaş aldıkça bu hareketler bir oyun haline dönüşür. Daha ileri yaşlarında ise koştuğu, kovaladığı, tırmandığı, süründüğü oyunlar vücudunda bulunan kas sistemini geliştirici hareketler olduğundan oturu orantılı ve düzgün bir gelişim evresi gerçekleşir. Vücutta bulunan fazla yağların erimesine, kas sistemini desteklemesine, sindirim ve boşaltım organlarının çalışmasını destekleyen hareketler çocuk için oldukça

faydalıdır. Oyun sırasında kol ve bacakların koordineli bir şekilde çalışıyor olması, diğer organlarla hareket uyumluluğu göstermesi ve vücutta hareket estetiğinin oluşmasına da katkı sağlamaktadır (Özhan; 1997: 36).

2.1.9.3. Psikolojik Gelişime Etkisi

Oyun, oynayan çocuğun iç dünyasındaki duyguları keskinleştirir, yetenekleri ortaya çıkar ve becerisinde artış göstermesine yardımcı olur. Oyunun en doğal öğrenme ortamını oluşturmaktan ötürü duyduklarını, gördüklerini sınavı deneidiği, öğrendiklerini pekiştirdiği, yanlışlarına müdahale ettiği bir deney haline dönüşmektedir. Çocuk üzerinde doğruluk, kendine güven, kendini denetleme, karar verebilme, işbirliğinde bulunma, haklarına sahip çıkma, disiplin gibi kişisel durumların gelişmesine katkıda bulunur (Hazar, 1996: 16).

2.1.9.4. Dil Gelişimine Etkisi

Oyun esnasında çocuklar çevrelerinde bulunan varlıkların isimlerini kavrarlar. Bu sayede oyun çocuğun kelime dağarcığına katkıda bulunur. Oyun oynayan çocuğun ifade etme ve anlama yetisi de gelişme gösterir. İlk olarak oynadığı oyuncakların seslerini çıkarmaya başlar. Beş yaşından itibaren ise çevresiyle diyalog halinde olabilecek oyunlar oynar ve dilsel eylemler gerçekleştirir. Bu eylemlerin hepsi çocuğun dil gelişimine katkı sağlamaktadır (Özhan, 1997: 39).

2.1.9.5. Zihinsel Gelişime Etkisi

Yavuzer' e göre (1998: 192), çocuk farklı objelerin renk, biçim ve boyutlarını oyun malzemeleriyle oynayarak kavrar. Oyun, çocuğun içinde bulunduğu yaşamı kavramasını ve gerçek olanla olmayanı anlayabilmesine yardımcı olur.

2.1.10. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim kavramına ilk olarak 1700 lü yıllarda rastlanılmakta ve Boston' da bir gazete mektupla Stenografi (hızlı yazı yazma) derslerinin uzaktan eğitimle verileceği

duyurulmuştur (Kaya, 2002: 28). Daha sonraki zamanlarda 1892 yılında Wisconsin Üniversitesi tarafından yayınlanan katalog içerisinde literatürde yerini almakta ve yine o üniversite de direktör olan William Lighty tarafından bir yazıda kullanılmıştır. Uzaktan eğitim kavramını ilk tanıtan isim ise Alman eğitimci Otto Peters olmuştur (İşman, 2011: 14).

Uzaktan eğitim kavramının, literatür incelendiğinde birçok tanımı bulunmakla birlikte bütün tanımlar incelendiğinde ortak bazı noktalara vurgu yapıldığı görülmektedir. Bu tanımlar öğrenen ile öğretmenin zaman ve mekan anlamında bağımsız bir şekilde iletişimde olması ve bu eğitim sürecinin teknolojik aletlerle senkronizasyon içerisinde giderilmesi olarak açıklanabilir (Akman, 2021: 18).

Garrison ve Shale (1987: 28) ise uzaktan eğitim kavram ve sürecini üç maddeyle ele almıştır:

1. Uzaktan eğitim, genel olarak öğretmen ve öğrencinin bir araya gelmeden yürüttüğü bir öğrenme aktivitesidir.
2. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenci arasında iletişim bağına kurabilmesine imkan tanımalıdır.
3. İki taraf arasındaki bağı kurabilmek adına teknoloji kullanımı, uzaktan eğitim koşulunu sağlamaktadır.

Özkul' a (2001: 462) göre ise uzaktan eğitim; alanları farklı öğrenci ve öğretim elemanlarının iletişim ve bilgi kanallarını kullanarak bir araya gelmesini sağlayan eğitim modelidir.

Uzaktan eğitim; farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin, öğrenme ve öğretme faaliyetlerini posta hizmetleri ve iletişim teknolojileri ile sağladıkları bir eğitim sistemini ifade eder (İşman, 2011: 23).

Arslan' a göre (2011: 9) ise Türkiye' nin uzaktan eğitim ile tanışma süreci aşağıdaki gibidir:

- 1860’ da gerçekleşen halka açık Meclis-i Maarifi Umumiye’nin ‘‘Halkın Eğitimi’’ anlayışıyla düzenlenen derslerin aynı zamanda gazete ile de verilme fikri uzaktan eğitim fikrinin başlangıcı sayılabilir.
- 1933 yılında mektup ile  ğretim eğiminlerinin düzenlenmesi fikri ortaya atılmıştır.
- 1960 yılında orta dereceli meslek okulu mezunlarına  niversite imkanı sağlamak amacı ile mektupla  ğretim yöntemi işleme alınmıştır.
- 1974 yılında Mektupla Yüksek  ğretim merkezi kurularak devamında ismi Yaykur olarak değiştirildi.
- 1983 yılında Açık  ğretim Fakültesi açıldı.
- 1992 Açık  ğretim Lisesi  ğretime başladı.
- 1996 İT  uzaktan eğitim merkezini kurdu.
- 1997 de Tübitak- Bilten uzaktan eğitim raporu hazırladı.
- 1998 yılında Ahmet Yesevi  niversitesinde görüntülü konferans ile uzaktan sunum uygulandı.
- 1999 Y K Uzaktan  ğretim Yönetmeliği yayınlanarak komite oluşturuldu.
- 2001 Y K Uzaktan  ğretim Yönetmeliği yayınlandı.
- 2001 Uzaktan Eğitim Yönetmeliği kapsamında dersler açılmaya başladı.
- 2003 Ahmet Yesevi Üniversitesi T RTEP olarak uzaktan eğitime başladı.
- 2005 Y K Uzaktan Eğitim Komisyonu kuruldu.
- 2009’ da İstanbul  niversitesi uzaktan eğitime başladı.
- 2010 İstanbul Üniversitesi Açık  ğretim Fakültesi kuruldu.

Sıralama aynı benzerlikte devam ederken günümüz evrensel salgın sürecinin başlaması ile birlikte de yine aynı şekilde öğretimler uzaktan eğitim yoluyla gerçekleşmeye devam etmiştir.

2.1.11. Kahoot!

Kahoot, bilgisayar destekli,  ğrenci yanıt sistemlerinden biridir ve quiz, anket, jumble (cevap ifadelerini sıralama) bölümlerinden oluşmaktadır. Bu uygulama içerik

olarak öğrencilerin birbirleri ile yarışmasını sağlayarak, derse motive olmasını ve yarışma kazananı olma gibi amaçları güdülemektedir (Türk, 2019: 32).

Wang (2015: 2) ise Kahoot'u, "sınıfları birer oyun şovuna dönüştüren oyun tabanlı öğrenci yanıt sistemi" olarak tanımlamaktadır.

Kahoot uygulaması ilk olarak Johan Brand, Jamie Brooker ve Morten Versvik' in bir araya gelerek Norveç Bilim ve Teknoloji Üniversitesi' nde Mart 2013' te geliştirdiği projeye kullanılmaya başlanmıştır (Türk, 2019: 33).

Kahoot, çevrimiçi ortamda küçük çapta sınav, anket ya da tartışma oluşturulabilecek bir Web 2.0 uygulamasıdır. Kahoot aracılığı ile öğretmen tarafından önceden hazırlanan sorular ekrana tek tek yansır ve öğrenciler internet kullanarak cevaplarını işaretler. Oyun sonunda puanlar ve sıralama belli olur. Dereceye giren ilk üç öğrencinin ismi ekranda görünmektedir ve öğrenciler uygulama sonrası dönüt verebilirler. Sonuç raporları öğretmen tarafından incelenerek eksiklerin giderilmesine yardımcı olur (Karakoyun ve Yapıcı, 2017: 399).

Türk (2019: 34), Kahoot' un nasıl kullanılıp oynanması gerektiğini maddeler halinde açıklamaktadır:

Kahoot oluşturma aşaması:

1. Kahoot' un internet sitesine girilerek kayıt olunup giriş yapılır,
2. İçinde oyun tür seçeneklerinin bulunduğu "create" isimli anlam karşılığı oluştur olan seçenek tıklanır ve Quiz, Jumble, Survey tercihlerinden biri tıklanır.
3. Oyun türü tercihinden sonra oluşturulan etkinliğe kahoot adı verilir ve ayrıntı ve ayarlar belirlenir. Kapak resmi tercihen eklenebilir.
4. Sorular ve cevapları hazır hale getirilir. Birden fazla doğru cevap eklenebilir, sorulara resim veya video ilave edilebilir.

5. Eklenecek sorular bitince Save (kaydet) seçeneğine tıklanır. Hazırlanan kahoot ön izleme ile görülür ve oyun oynamaya hazır hale gelir.

Kahoot oynama aşaması:

1. <https://Kahoot!.com> sayfasına gidilir ve giriş yapılır.
2. Discover (keşfet) seçeneğinden istenilen Kahoot bulunur ve tıklanır.
3. Kahoot seçilir ve Play (oyna) tuşuna basılır.
4. Classic ya da Team Mode takım modu tercih edilir ve oyun ayarlanır.
5. Oyun bekleme alanında her oyuna ait game pin (oyun kodu) vardır.
6. Oyuna katılanlar kullandıkları cihazlardan oyun kodunu girerler.
7. Oyuncular isimlerini ya da takma isimlerini yazarlar.
8. Start (başla) butonuna basınca oyun aktifleşir. Sorular ekrana yansır ve oyun bitiminde doğru yanlışlar yine ekrana yansır.

Castro ve diğerleri (2019: 14); oyun tabanlı öğrenme aracı olarak Kahoot'u tercih ettikleri bir çalışmalarında Kahoot sayesinde oluşturulan rekabet ortamının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde iyileştirdiği ve öğrenme sürecine devamlı olarak katıldıkları için öğrencileri daha fazla motive ettiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretici- öğrenen etkileşimini arttırmak amacıyla oyun temelli öğrenmenin faydalı olduğu ifade edilmektedir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Müzik eğitimi ve öğretiminde, birey üzerinde değer algısı ve tutumları ile ilgili yapılan literatür taramasında yurtiçi veya yurtdışında, uzaktan eğitim kapsamında, oyun ve etkinlik temelli olup öğrenci tutumları üzerine yapılan herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Müzik eğitimi ve öğretiminde değerler eğitimi ile ilgili ulusal ve uluslararası çalışmalar, aşağıda belirtilmeye çalışılmıştır.

2.2.1. Ülkemizde Yapılan Araştırmalar

Dilmaç (1999) tarafından hazırlanan, konusu ‘‘İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi ve Ahlaki Olgunluk Ölçeği ile Eğitimin Sınanması’’ olan yüksek lisans tezinde Ahlaki Olgunluk Ölçeği kullanarak, 4. ve 5. Sınıf öğrencileri üzerinde araştırmasını uygulamıştır. Bu araştırma İstanbul ilinin Kadıköy ilçesinde bulunan Çocuk Esirgeme Kurumu’nda uygulanmış olup, deney ve kontrol gruplu bir araştırmadır. Araştırmanın sonuç bölümünde insani değerler programının öğrencilerin ahlaki olgunluk düzeyini olumlu ölçüde geliştirdiğine vurgu yapılmıştır.

Güngör’ ün (1993) hazırladığı ‘‘ Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar Ahlak Psikolojisi, Ahlaki Değerler ve Ahlaki Gelişme’’ adlı çalışmasında, ahlak problemini değerlendirmiş, felsefe ve psikoloji üzerine çalışmış ve ahlak teorileri, ahlaki değerler, değerler hiyerarşisi gibi konularda ahlak konusunu ele almıştır. Türkiye’ de değerler eğitimi alanında yapılan ilk çalışmalardan biri olarak nitelendirilebilir.

Türk (2009) başlığı ‘‘Değerler Eğitiminde Saygı’’ olan çalışmasında, amaç olarak saygı değeri konusunda ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan öğretmenlerin algı, tutum ve eğitimsel uygulama durumlarını incelemektedir. Araştırmada alan taraması modeli kullanılmıştır ve analiz sonucuna göre, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre saygı eğitime ve değerine daha az önem verdiklerine saptanmıştır.

Sağır ve Karagöz (2011) ise, ‘‘ Değerler Eğitiminde Müzik Eğitiminin Yeri ve Önemi’’ konulu çalışmalarında, müzik eğitiminin değerler eğitimi öğretiminde etkili bir yardımcı olup olmadığını ve müzik eğitiminin değerler eğitiminde ki yerini araştırmayı amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda: müzik eğitiminin çocuk üzerinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel anlamda davranışlarının gelişmesine katkısı bulunmaktadır ve bu sebepten ötürü de değerler eğitiminin müzik öğretimi yoluyla kazandırılması olumlu etki sağlayacaktır. Müzik eğitimi, değerler eğitiminin amaç kapsamına göre işlendiği zaman kazanım elde edilerek etkili sonuç görülecektir.

Göher (2007), ‘‘ Toplumsal Değerler ve Çocuk Şarkılarının Konuları’’ isimli çalışmasında, toplum olarak kabul gören değerlerin çocuk şarkılarının konuları üzerinde etkisini hangi ölçüde gösterdiğini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada sonuç olarak: örneklem 100 çocuk şarkısı seçilerek, şarkı konularının genel anlamda ‘‘vatan sevgisi, dostluk, aile, temizlik, çalışkanlık’’ gibi konularda olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda müzik eğitiminde kullanılan şarkıların, toplumsal değerleri yansıttığı görülmektedir.

İşcan (2007), ‘‘İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği başlıklı çalışmasında, evrensellik ve iyilikseverlik değerlerinin kazanımına yönelik, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal özelliklerine göre değerleri gösterme düzeylerine etkisini görmeyi hedeflemiştir. Araştırma, nicel ve nitel araştırma desenlerinin bir kullanıldığı karma desen yöntemiyle hazırlanmıştır. Uygulama 17 hafta boyunca yapılmış ve sonuç olarak; deney grubunda bulunan öğrencilerin değerlere ilişkin bilişsel davranışları kazanma düzeyleri kontrol grubuna göre daha yüksek belirlenmiştir.

Akarsu (2015) başlığı ‘‘ İlkokul (1-4) ve Ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitimi İlişkin Öğrenci Algıları’’ olan doktora tez çalışmasında, ilk ve ortaokullarda Müzik derslerinde kullanılan kitapların içinde bulunan şarkıların değerler açısından incelenmesi ve ortaokul 7. sınıf öğrencileri üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Sonuç olarak; değerler eğitimi içerikli olarak hazırlanmış etkinlik şarkılarının, öğrenciler üzerinde oluşan değer algılarına olumlu etki sağlamıştır.

Karagöz (2013), ‘‘ İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması’’ konulu doktora tez çalışmasında, önceden belirlenen kazanımlara uygun seçilen okul şarkılarının eğitimde etkili bir araç olduğu ve müzik eğitiminin önemli etkinliklerinden biri olan şarkıların önemini gösteren bir sonuç elde etmiştir. Elde edilen bulgulardan yola çıkarak okul şarkılarının değerler eğitiminde etkili bir araç olduğu tespit edilmiştir.

Kova (2014), ‘‘ TRT Repertuarında Bulunan Deyiş ve Semahların Müzikal Analizi ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi’’ konulu yüksek lisans tezinde, eserlerin

seyir, makam ve ritmik yapı açısından incelenmesi yapılmış olup, deyiş ve semahların anlamına, kökenine, özelliklerine değinilmiştir. Araştırmada 18 eser değerler eğitimi açısından incelenmiş ve tablo haline getirilmiştir.

Literatür tarandığında ülke içerisinde uzaktan eğitim yoluyla müzik eğitimi çalışmalarından bazıları ise şunlardır:

Sağır, Eden ve Şallıel' in (2014) Malatya İnönü Üniversitesi oda orkestrası ile gerçekleştirdiği konserin hazırlık çalışmaları uzaktan eğitim yolu ile gerçekleşmiştir. Çalışma süresince işitsel olarak istenilen düzeyin sağlanamamasından ötürü orkestra şefinin yanı sıra çalışma grubunun bulunduğu yerde 2. orkestra şefine ihtiyaç duyulmuştur.

Karahan' ın (2016) başlıklı ‘‘Müzik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma ve Yazma (MİOY) Ders Dışı Çalışma Süreçlerinde Çoktan Seçmeli Testlerin Asenkron Uzaktan Eğitim Yöntemiyle Uygulanması ve Yöntemin Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi’’ çalışmasında, uzaktan eğitim yönteminin öğrencilerin başarısını ne ölçüde etkilediğini ölçmek istemiştir. Araştırmada deneysel model kullanılmıştır ve öğreticinin hazırladığı içerik uzaktan eğitim yöntemiyle uygulanmıştır. Bu araştırma sonuç olarak, öğrencilerin aralık, akor, ezgi diktesi ve tartım diktesi yazma başarılarının olumlu etkilediğini ortaya koymuştur. Deney ve kontrol grupları arasında ön-test ve son-test başarı düzeylerinde anlamlı farklılıklara rastlanılmıştır.

2.2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Harper (1954), ‘‘Moral and Spiritual Values in Music Education’’ başlıklı çalışmasında, değerlerin günlük hayatımızda etkisinin olduğuna değinir. Müziğinde günlük hayatımızda aynı etkiye sahip olması nedeni ile gün içerisinde duyduğumuz, öğrendiğimiz her müziğin değerleri oluşturmada özellikle ahlaki ve manevi değerlerin oluşumunda rolü olduğundan bahsedilmiştir.

Ho ve Law (2004) başlığı ‘‘ Values, musiz and Education in China’’ olan çalışmalarında Kültür Devrimi tarihlerinin başlarında Çin Halk Cumhuriyetindeki değerler eğitimi belirsizliğini incelemişlerdir. Siyasi İdeolojiler karşısında müzik eğitiminin değerlerle ilişkisi üzerine bakış açısı sağlamak amacıyla çalışmışlardır.

Stone (1967), ‘‘Mid- Nineteenth- Century American Beliefs In The Social Values Of Music’’ başlıklı çalışmasında toplumsal durumların, savaşların, yönetimlerin müzik kültürünü etkilediğini ve karışık müzik tarzlarının ortaya çıktığını belirtmiştir. Yapılan yeni müziklerin toplumsal değerleri ve oluşumlarını etkilediği de vurgulanmıştır.

Germaine (2001), ‘‘Values Education Influence on Elementary Students Self Esteem’’ başlıklı çalışmasında, değerler eğitiminin ilköğretim öğrencileri üzerinde benlik saygısı açısından etkisini amaç edinmiştir. Deney ve kontrol gruplarından oluşan bu çalışma Amerika’da uygulanmıştır. Çalışma esnasında deney grubu öğrencilerine değerler eğitimi programı uygulanmıştır. Ölçek olarak Resoner ve Gülburt tarafından geliştirilen öz saygı envanteri kullanılmış. Araştırmanın bulguları sonucunda, deney grubu öğrencilerinin üzerinde uygulanan programın etkisi görülmemiştir ancak özsaygı ile akademik başarı, tutum ve davranışlar arasında olumlu bir ilişki bulunarak, erkek öğrencilerin kız öğrencilere nazaran daha yüksek oranda özgüvene sahip oldukları tespit edilmiştir.

Warker (2007), ‘‘Music Education Cultural Volues Social Change and Innovation’’ başlıklı çalışmasında, ulusal ve kültürel anlamda kimlik kazanımı ile ilgili müziğin önemini vurgulamıştır. Müzikal değerlerden ve değerler eğitiminden söz edilmiştir.

Kruse, Harlos, Callahan ve Herring (2013) çalışmasında, Skype uygulaması ile lisansüstü düzeyde piyano dersleri uygulamıştır. Çalışmanın bulgular kısmında piyano derslerinin katılımcılara sağlamış olduğu faydalar, problemler ve uzaktan eğitimin ortamı ile ilgili tespitlerde bulunmaktadır ayrıca çalışma sonucunda öğretmenlerin teknolojik anlamda potansiyellerinin daha fazla olması gerektiği de vurgulanmaktadır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve bu araçların hazırlanma, kullanma, analiz etme süreci ve çalışmanın uygulama bölümü ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Uzaktan eğitimde müzik dersi kapsamında oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve değer algıları üzerindeki etkilerinin incelendiği bu çalışmada, ön-test ve son-test eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır.

Model olarak ön-test ve son-test kontrol gruplu çalışmalarda deney ve kontrol grupları birbirine eşit olacak düzeyde ve yansız olarak oluşturulur. Sonraki aşamasında ise her iki gruba ön-test uygulaması yapılarak uygulama öncesinde durum tespitinde bulunulur. Daha sonra deney grubu üzerinde hazırlanan işlem yapılırken kontrol grubuna hiçbir uygulama yapılmaz. Deney ve kontrol grubu için değişkenler sabit tutulurken sadece iki grup arasında uygulama farkı oluşturulur. Son aşamada ise her iki gruba da son-test uygulanarak veriler elde edilir (Tanrıöğen, 2012: 35).

Tablo 4**Ön-test Son-test Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen Modeli**

Grup	Grupların Belirlenmesi	Öntest	İşlem	Sontest
G _d (deney)	M	Ö ₁	X (oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi)	S ₁
G _k (kontrol)	M	Ö ₂	İşlem Yok	S ₂

Tablo 4’ te, G_d olarak belirtilen tanım deney grubunu, G_k ise kontrol grubunu ifade etmektedir. M eşleştirilen iki grubun seçkisiz bir şekilde iki gruba ayrılarak deney ve kontrol grubuna atandığını, Ö₁ ve Ö₂ ise deney ve kontrol grubuna uygulanan öntesti, X deney grubuna uygulanan deneysel işlemi, S₁ ve S₂ ise deney ve kontrol grubuna uygulanan sontesti ifade etmektedir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma Mardin ili Derik ilçesinde bulunan ve araştırmacının müzik öğretmeni olarak görev yapmakta olduğu, Derinsu Ortaokulu’ nda öğrenim görmekte olan ortaokul 5. 6. 7. 8. sınıflar arasından belirlenen iki ayrı karma grup ile yapılmıştır.

Araştırmanın yapılacağı sınıflar arasından deneysel uygulamanın yapılması için gereken çalışma grubunu belirlemek amacı ile öğrenciler, öncül olarak uzaktan eğitim programına dahil olabileceği fiziksel şartlara sahip olması, geçmiş yıllarda müzik dersine ilişkin başarısının yüksek olması ölçütleri göz önünde bulundurularak dahil edilmişlerdir. Eşleştirilen bu iki grubun hangisinin deney hangisinin kontrol grubu olarak çalışmada yer alacağı konusuna kura ile karar verilmiş ve tarafsız bir atama

yöntemi yapılmıştır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler, yüzde frekans tablosu ve grafik halleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 5

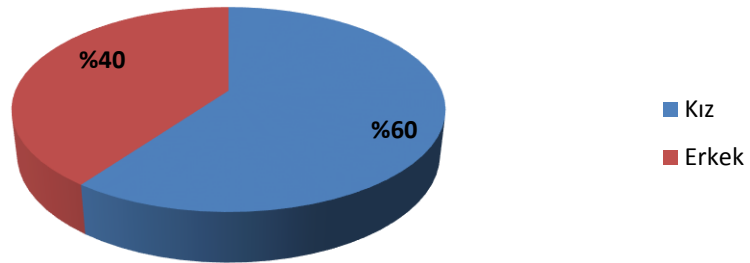
Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kız	9	60,0
Erkek	6	40,0
Toplam	15	100,0

Tablo 5' e bakıldığında araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin %60,0' ı kız, %40,0' ı ise erkek olarak görülmektedir.

Grafik 5

Cinsiyet Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 6

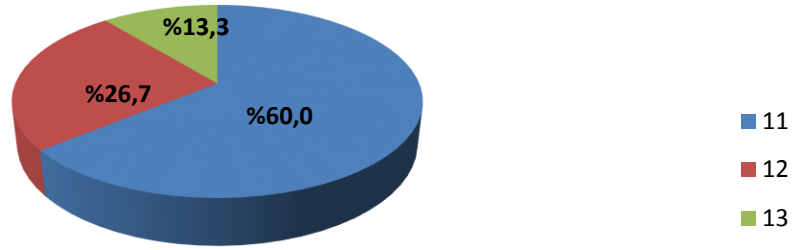
Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Yaş Gruplarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Yaş Grubu	f	%
11	4	26,7
12	9	60,0
13	2	13,3
Toplam	15	100,0

Tablo 6' ya bakıldığında araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %26,7'si 11 yaşında, %60'ı 12 yaşında, %13,3'ü ise 13 yaşındadır.

Grafik 6

Yaş Grupları Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 7

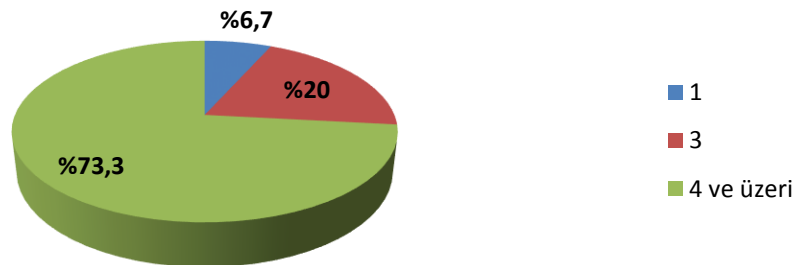
Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Kardeş Sayılarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Kardeş Sayısı	f	%
1	1	6,7
3	3	20,0
4 ve üzeri	11	73,3
Toplam	15	100,0

Tablo 7' ye bakıldığında araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %6,7'sinin 1 kardeşi, %20'sinin 3 kardeşi, %73,3'ünün 4 ve üzeri kardeşi vardır.

Grafik 7

Kardeş Sayıları Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 8

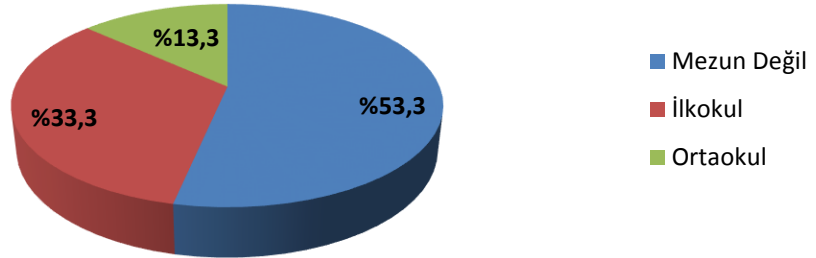
Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Eğitim Durumu	f	%
Mezun değil	8	53,3
İlkokul	5	33,3
Ortaokul	2	13,3
Toplam	15	100,0

Tablo 8' e bakıldığında araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %53,3'ünün annesi herhangi bir okuldan mezun değil, %33,3'ünün annesi ilkokul mezunu, %13,3'ünün annesi ortaokul mezunudur.

Grafik 8

Anne Eğitim Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 9

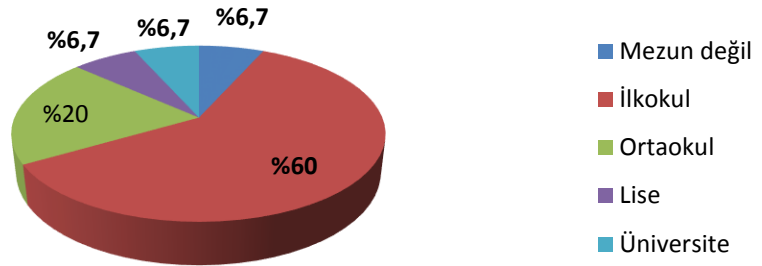
Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Eğitim Durumu	f	%
Mezun değil	1	6,7
İlkokul	9	60,0
Ortaokul	3	20,0
Lise	1	6,7
Üniversite	1	6,7
Toplam	15	100,0

Araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %6,7'sinin babası herhangi bir okuldan mezun değil, %60'ı ilkokul mezunu, %20'si ortaokul mezunu, %6,7'si lise mezunu, %6,7'si üniversite mezunudur.

Grafik 9

Baba Eğitim Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği

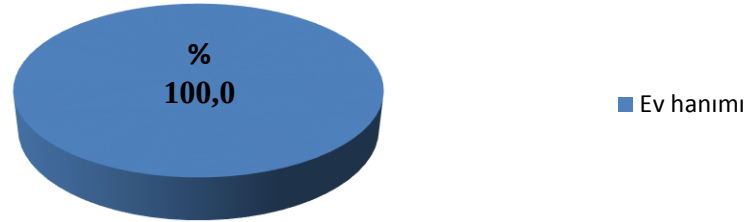

Tablo 10

Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Annelerinin Mesleklerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

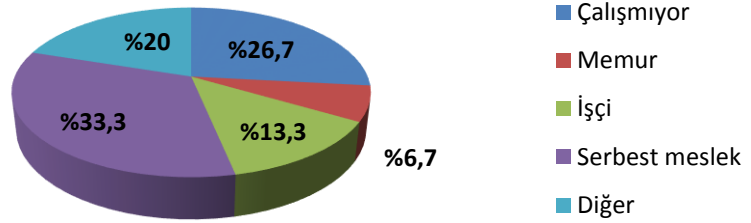
Meslek	f	%
Ev hanımı	15	100,0
Toplam	15	100,0

Araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin tamamının annesi ev hanımıdır.

Grafik 10**Anne Meslek Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği****Tablo 11****Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Babalarının Mesleklerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları**

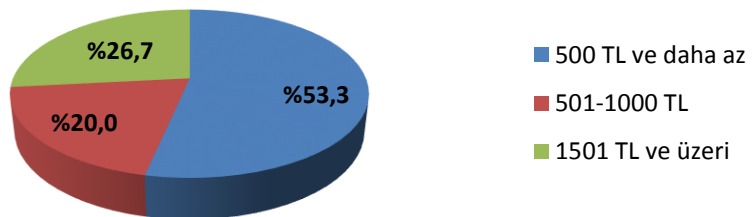
Meslek	f	%
Çalışmıyor	4	26,7
Memur	1	6,7
İşçi	2	13,3
Serbest meslek	5	33,3
Diğer	3	20,0
Toplam	15	100,0

Araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %26,7'sinin babası çalışmıyor, %6,7'sinin babası memur, %13,3'ünün babası işçi, %33,3'ünün babası serbest meslek mensubu, %20'sinin babası diğer mesleklerde çalışmaktadır.

Grafik 11**Baba Meslek Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği****Tablo 12****Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelir Durumuna İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları**

Aylık Gelir Durumu	f	%
500 TL ve daha az	8	53,3
501-1000 TL	3	20,0
1501 TL ve üzeri	4	26,7
Toplam	15	100,0

Araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin %53,3'ünün ailesinin aylık geliri 500 TL ve daha az, %20'sinin ailesinin 501-1000 TL, %26,7'sinin 1501 TL ve üzerindedir.

Grafik 12**Ailelerinin Aylık Gelir Durum Değişkenine Ait Frekans Grafiği**

3.3. Veri Toplama Araçları

Yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği, Kahoot Başarı Testi ve uzman görüşü alma formu kullanılmıştır.

Çalışmanın bu bölümünde çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının nasıl geliştirildiği ve kullanıldığı ile ilgili bilgilere yer verilmektedir

3.3.1. Kişisel Bilgi Toplama Formu

Yapılan araştırmanın deney grubunu oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili veri toplamak amacı ile kişisel bilgi formu (bkz. EK- 4) kullanılmıştır. Form içeriğinde öğrencilerin yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim düzeyi, anne ve baba mesleği, ailenin aylık geliri gibi bilgilerin öğrenilmesini amaçlayan sorular bulunmaktadır.

3.3.2. Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği

Müzik Dersi Değerler Ölçeği, müzik dersi öğretim programı ve kazanımları kapsamında öğrenciler üzerinde kazandırılması hedeflenen “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” başlıklı bu on kök değerlere ilişkin öğrenci tutumlarını ölçmek amacı ile kullanılmıştır. Ölçek, Akarsu tarafından, İlkokul(1-4) ve Ortaokul(5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları başlıklı doktora tez çalışmasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında kullanılabilmesi adına gerekli izinler sağlanmıştır. 20 sorudan oluşan ölçek beşli likert tipinde hazırlanmıştır. Olumlu ve olumsuz maddelerden oluşan ölçekte cevap seçenekleri; A: Tamamen Katılıyorum, B: Büyük Ölçüde Katılıyorum, C: Kısmen Katılıyorum, D: Çok Az Katılıyorum, E: Hiç Katılmıyorum şeklinde ifade edilmiştir. Maddeler A:5, B:4, C:3, D:2, E:1 şeklinde puanlanmıştır. Puan olarak sayısal değerlerin artması veya azalması öğrencilerin değer algılarının sonucunu göstermektedir.

Ölçeğin, görünüş ve kapsam geçerliliği açısından değerlendirilmesi amacıyla pilot uygulaması formu kullanıldıktan sonra uzmanlar tarafından gerekli tavsiyeleri ve düzenlemeleri yapılmıştır. Belirtilen aşamalardan sonra veriler SPSS programına girilerek, faktör analizi ve yapı geçerliği ölçülmüştür. Kayıp veriler değer ortalaması kullanılarak tamamlanmıştır.

3.3.3. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi

Yapılan araştırmada veri toplamak ve deney grubundaki öğrencilerin başarı düzeylerini ölçebilmek adına Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi (bkz. EK- 3) oluşturulmuştur. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi, Müzik Dersi Öğretim Programı dahilinde yer alan değerler eğitimi konusu altında bulunan “adalet, sevgi, saygı, sabır, özdenetim, dürüstlük, vatanseverlik, yardımseverlik, sorumluluk, dostluk” isimli 10 başlığı kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Test bu başlıktaki kazanımlara uygun olarak 4 seçenekli ve doğru/ yanlış test biçiminde sanal platformda Kahoot! uygulaması üzerinden hazırlanmıştır.

Test bu çalışmada kullanılmak üzere öğrencilerin uygulama sürecinden sonra gösterecekleri başarı düzeylerini saptamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi’ nin hazırlanma aşamasında öncelikle ölçülmesi gereken kazanımlar belirlenmiştir. Daha sonra bu kazanımlara yönelik soru seçenekleri oluşturulmuştur. Hazırlanan testin anlatım bozukluğu, yazım ve imla kuralı vb. gibi açılardan incelenmesi için 1 Türkçe öğretmenin uzman görüşüne başvurulmuştur. Testin hedef kazanımları ölçme konusundaki yeterliliği ve uygulanacak öğrenci grubuna uygunluğu ile ilgili tez danışmanının, 2 akademisyenin, 1 Sosyal Bilgiler öğretmenin, 1 Türkçe öğretmenin, 1 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenin ve 4 Müzik öğretmenin uzman görüşüne başvurulmuştur. Belirtilen uzman görüşleri sonrasında teste son şekli verilmiştir. Derinsu Ortaokulu’ nda öğrenim gören 15 öğrenciye bu test uygulanmıştır.

Tablo 13

Kahoot! Başarı Testi Sorularının Güçlük İndeksi ve Ayırt Edicilik İndeksi Değerleri

Soru numarası	p_j	r_{jx}
1	,59	,83
2	,74	,70
3	,78	,58
4	,66	,47
5	,70	,79
6	,59	,70
7	,70	,45
8	,58	,71
9	,55	,45
10	,60	,47
11	,61	,64
12	,70	,43
13	,69	,68
14	,54	,71
15	,72	,44
16	,63	,61
17	,55	,46
18	,71	,63
19	,59	,61
20	,59	,86
21	,67	,77
22	,68	,60
23	,61	,58
24	,64	,67
25	,63	,43
26	,60	,65
27	,62	,74
28	,56	,45
29	,77	,58
30	,58	,56

(p_j =Madde güçlük indeksi; r_{jx} = Madde ayırt edicilik indeksi)

Bir sorunun güçlük indeksi o sorunun ne kadar kolay veya zor olduğunu belirlerken, güçlük indeksinin 1'e yakın olması sorunun kolay olduğunu, 0'a yakın olması zor olduğunu göstermekte olup, bu değer 0,20-0,80 arasında olmasının yeterli olduğu bilinmektedir. Madde ayırt ediciliğinin ise sorunun testteki başarılı olan ve olmayan kişileri ayırt etme gücünü ifade etmekte olup, bu değer 0,30'dan yüksek

olması sorunun ayırt ediciliğinin yeterli olduğunu ifade ederken, 0,30'dan küçük olması sorunun ayırt ediciliğinin yetersiz olduğunu göstermektedir (Ebel ve Frisbie, 1991: 228-232).

Tablo incelendiğinde, araştırma kapsamındaki soruların madde güçlük indeksi değerlerinin ,54 ile ,78 arasında olduğu, madde ayırt edicilik indeksi değerlerinin ise ,43 ile ,86 arasında değiştiği görülmektedir. Bu değerlere göre Kahoot yarışmasında kullanılan tüm soruların yeterli düzeyde zorluğa ve ayırt ediciliğe sahip olduğu görülmektedir.

3.3.4. Uzman Görüş Formları

Yürütülen çalışma esnasında uygulanan formların geçerliliğini saptamak, güvenilir, amacına uygun olabilmesi ve çalışmanın daha sağlıklı yürütülebilmesini sağlamak amacıyla Uzman Görüş Alma Formu düzenlenmiştir. Uzmanlara başvurduktan sonra gelen dönütler temel alınarak veri toplama araçlarına son şekilleri verilerek uygulanmıştır.

3.4. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci

Bu başlık altında, araştırmada uygulanan deneysel çalışma ve veri elde etme süreci aşamaları yer almaktadır.

- Deneysel uygulama sürecine başlamadan önce İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığı ile Mardin Valiliği ve Mardin İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gereken izinler alınmış ve uygulama 2020- 2021 Eğitim-öğretim döneminde uygulanmıştır.
- Değer içerikli müzik öğretim programı toplamda 8 haftalık bir süreci kapsamaktadır ve öğretim uzaktan eğitim platformunda gerçekleşmiştir.

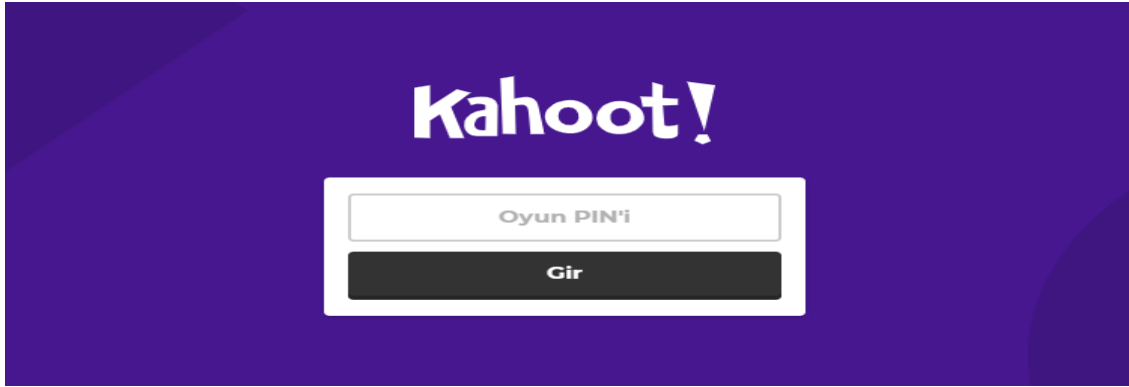
- Birinci hafta okul idaresi ve öğrenciler ile görüşmeler sağlanarak uygulama ile ilgili detaylı bilgilendirmeler yapılmış, öğrencilerin uzaktan eğitim platformuna katılabilecek fiziksel şartlarının uygunluğu konusunda tespitlerde bulunulmuştur. Devamında uygulamanın yapılacağı öğrenci gruplarının listesi yapılarak birbirine denk özelliklere sahip deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Öğrencilere uygulama süreci ile ilgili bilgiler verilmiştir.
- İkinci hafta uygulama öğrencilerinin kazandırılması amaçlanan hedef davranışlar hakkında bilgi birikimlerini ve hazırbulunuşluk düzeylerini ölçmek aynı zamanda araştırma için veri toplamak amacıyla öntest uygulamaları yapılmıştır. Öntest uygulaması 20 soruluk Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği ile gerçekleşmiştir.
- Üçüncü ve sekizinci haftalar aralığında ise her hafta deney ve kontrol grubu ile hazırlanan değer içerikli müzik öğretim programı uzaktan eğitim yoluyla uygulanmıştır. Kontrol grubunda işlenen dersler geleneksel olarak, deney grubunda işlenen dersler ise belirlenen değer içerikli öğretim programı ile uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Deney grubu ders planlaması aşağıda mevcuttur.

Tablo 14**Deney Grubu İçin Hazırlanmış Değer İçerikli Öğretim Programı**

Hafta	Konu	Uygulama Platformu	Araştırmacı Tarafından Konuya Yönelik Kullanılan Materyaller
1. Hafta	Adalet Değeri	Uzaktan Eğitim Platformu	PowerPoint Sunusu Özgürlük, Çocuk Hakları ve Adalet Şarkısı Değerler Takımı Video Gösterimi
2. Hafta	Sevgi Değeri	Uzaktan Eğitim Platformu	PowerPoint Sunusu Tebessüm Şarkısı Değerler Takımı Video Gösterisi
3. Hafta	Özdenetim ve Sabır	Uzaktan Eğitim	PowerPoint Sunusu

	Değeri	Platformu	Eyvah Şarkısı Değerler Takımı Video Gösterisi Öz Kontrol Etkinliği
4. Hafta	Saygı, Yardımseverlik ve Sorumluluk Değeri	Uzaktan Eğitim Platformu	PowerPoint Sunusu Sıra Olalım Şarkısı Değerler Takımı Video Gösterisi
5. Hafta	Dostluk ve Dürüstlük Değeri	Uzaktan Eğitim Platformu	PowerPoint Sunusu Dostluk Şarkısı Bir Hikaye Bir Öğüt Video Gösterisi
6. Hafta	Vatanseverlik Değeri	Uzaktan Eğitim Platformu	PowerPoint Sunusu Sonsuza Şarkısı Kısa Film Video Gösterisi

Araştırmada, Derinsu Ortaokulu' nda öğrenim gören bir grup öğrenciye Müzik dersinde oyunlaştırmaya dayalı ve dönütü kapsamında Kahoot! uygulaması kullanılmıştır. Araştırma takvimine göre deneysel sürecin 2020/2021 eğitim öğretim yılında uygulanmasına karar verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan Pandemi döneminde uzaktan eğitim kararı doğrultusunda öğretimin uzaktan eğitim platformunda gerçekleşmesine karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda ve araştırmacının isteği üzerine gerekli izinler sağlanarak deneysel grubunun uygulamaları tamamen uzaktan eğitimle yürütülmüştür. Uygulama sürecinde deney grubu ile yapılacak faaliyetler yukarıda belirtilmiştir ve dersler programa uygun şekilde yürütülmüştür. Uzaktan eğitim süreci Zoom platformu kullanılarak gerçekleşmiştir. İnternet tabanlı bu platform, canlı ve asenkron paylaşımlar yapılabilen sanal bir sınıf uygulamasıdır.

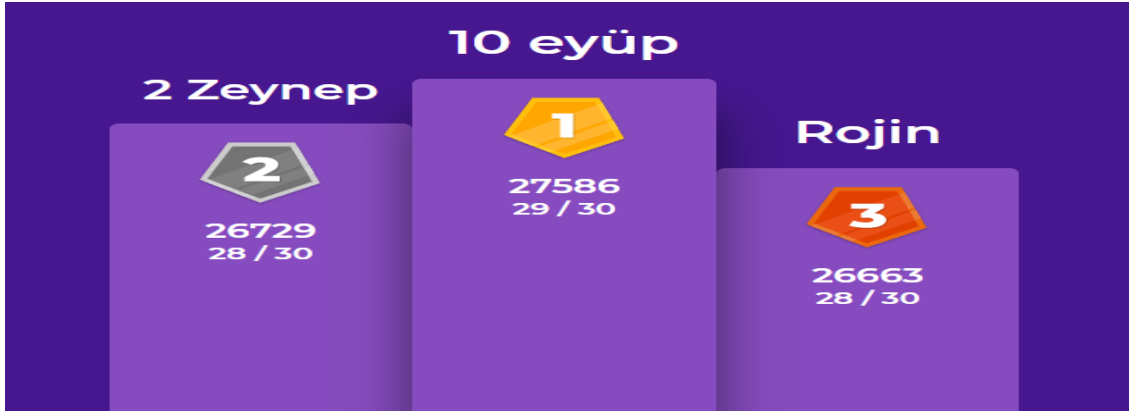
Resim 1. Örnek Kahoot Uygulama ve Yarışma Giriş Sayfası

Deney grubuna hazırlanan ders materyalleri dışında konu sonlarında genel başarı testinden önce örnek sorularla Kahoot! uygulamasına girişler sağlanmıştır. Kontrol grubunda ise deneysel süreç boyunca oyunlaştırmaya dayalı uygulamalar yerine geleneksel ders anlatma yöntemiyle süreç tamamlanmıştır

Resim 2. Örnek Kahoot Uygulama Sorusu

Oyunlaştırmaya dayalı olan Kahoot! uygulaması, çocuklar üzerinde zaman ve mekan kısıtlaması oluşturmuyarak etkinliklerin ve sınav ortamının sınıf dışına taşıma imkanı sunmuştur. Öğrenciler tarafından tamamlanan Kahoot! testleri raporlaştırılarak başarı sıralamasına dönüştürülmüştür ve öğrencilere gösterdikleri başarı doğrultusunda dönüt sağlanmıştır.

Resim 3. Örnek Kahoot Uygulama Test Sonrası Başarı Sıralaması

Araştırma kapsamında altı hafta süren deneysel süreç sonunda Kahoot! verilerini toplamak amacıyla “Kahoot Başarı Testi” deney grubu öğrencilerine uygulanmış ve gerekli analizler yapılmıştır. Nicel analizler sonucunda ortaya çıkan bulguların derinlemesine anlaşılması ve dönüt sağlanması adına deney grubunda bulunan öğrenciler ile yine Zoom programı kullanılarak gerekli görüşmeler sağlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. Veri analizlerinin ilk aşamasında ölçek puanlarının güvenilir olup olmadığı güvenilirlik analizi ile incelenmiştir. Cronbach's alpha iç tutarlık katsayılarına göre deney grubuna ilişkin ön test verilerinin orta düzeyde güvenilir olduğu ($\alpha=,724$), son test verilerinin de benzer şekilde orta düzeyde güvenilir olduğu ($\alpha=,752$), kontrol grubuna ilişkin ön test verilerinin yüksek düzeyde güvenilir olduğu ($\alpha=,801$), son test verilerinin ise orta düzeyde güvenilir olduğu ($\alpha=,704$) görülmektedir. Ölçek puanlarının grup içinde ön test ve son test arasında karşılaştırılmasında Paired T test kullanılırken, gruplar arasında ön testte ve son testte verilerin karşılaştırılmasında Independent Samples T test kullanılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde verilerin analiz edilmesiyle ulaşılan bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar üzerinde durulmaktadır.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacı ile deney grubunun öntest verileri ile kontrol grubunun öntest verileri bağımsız örneklem *t* testi kullanılarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney ve kontrol grubunun öntest verilerinin analizine ilişkin veriler Tablo 15’ de verilmiştir.

Tablo 15

Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test Puanlarının Gruplar Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Independent Samples T Test Sonuçları

Test	N	X	SS	t	P
Deney	15	2,01	,279	-3,789	,001
Kontrol	15	2,62	,550		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin ön test değer algı puanlarının ($X=2,01$) kontrol grubunun ön test puanlarından ($X=2,62$) istatistiksel olarak daha düşük olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi ‘‘Deney grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?’’ şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacı ile deney grubunun öntest ve sontest verileri bağımlı örneklem *t* testi kullanılarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ilişkin veriler Tablo 16’ da verilmiştir.

Tablo 16

Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test ve Son Test Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Paired Samples T Test Sonuçları

Test	N	X	SS	t	p
Ön test	15	2,01	,279	-38,397	,000
Son test	15	4,46	,172		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin ön test değer algı puanlarının ($X=2,01$) son testte ($X=4,46$) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde arttığı görülmektedir ($p<0,05$)

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi ‘‘Kontrol grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?’’ şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacı ile deney grubunun öntest ve sontest verileri bağımlı örneklem *t* testi kullanılarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ilişkin veriler Tablo 17’ de verilmiştir.

Tablo 17

Araştırmaya Katılan Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Puanlarının Ön Test ve Son Test Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Paired Samples T Test Sonuçları

Test	N	X	SS	t	p
Ön test	15	2,62	,550	3,450	,004
Son test	15	2,29	,359		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan kontrol grubundaki öğrencilerin ön test değer algı puanlarının ($X=2,62$) son testte ($X=2,29$) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde azaldığı görülmektedir ($p<0,05$).

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi ‘‘Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin müzik öğretiminde değer algısı ölçeği sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?’’ şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacı ile deney grubunun öntest ve sontest verileri bağımsız örneklem *t* testi kullanılarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney ve kontrol grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ilişkin veriler Tablo 18’ de verilmiştir.

Tablo 18

Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği Son Test Puanlarının Gruplar Arasında Karşılaştırılmasına İlişkin. Independent Samples T Test Sonuçları

Test	N	X	SS	t	p
Deney	15	4,46	,172	21,097	,000
Kontrol	15	2,29	,359		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan deney öğrencilerin son test değer algı puanlarının ($X=4,46$) kontrol grubunun son test puanlarından ($X=2,29$) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi ‘‘Deney grubu öğrencilerinin Kahoot başarı testi sonuçlarına göre akademik başarı düzeyleri ne durumdadır?’’ şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek adına deney grubu öğrencileri üzerinde son test ile birlikte Kahoot başarı testi uygulanmıştır. Kahoot başarı testinde bulunan tüm soruların ayırt edicilik ve zorluk indeksleri hesaplanarak yeterli düzeyde zorluğa ve ayırt ediciliğe sahip olduğu görülmektedir.

Deney grubunun Kahoot başarı testi verilerinin analizine ilişkin veriler Tablo 19’ da verilmiştir.

Tablo 19

Araştırmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Kahoot Başarı Testi Sonuçlarına İlişkin Başarı Yüzdesi Ortalamaları

N	X	SS
15	86,731	14,038

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin, Kahoot test başarı puanlarının 100 üzerinden ortalama 86,731 olarak yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Uzaktan eğitimde müzik dersi kapsamında oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin tutumları üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir;

- Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; değerler eğitimi içerikli öğretim programının uygulandığı deney grubunun öntest değer algı puanının, herhangi bir uygulama yapılmayan öğretim programının uygulanmaya devam edildiği kontrol grubu öğrencilerinin öntest değer algı puanından daha düşük olduğu görülmüştür. Bu durum deney grubunun araştırılan konu ile ilgili daha az bilgiye fakat yakın orana sahip olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.
- Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; değerler eğitimi içerikli öğretim programının uygulandığı deney grubunun öntest değer algı puanı ile sontest değer algı puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde artışın bulunduğu görülmüştür. Bu durum oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi programının uzaktan eğitim yolu ile kazandırılmasının öğrenci başarısı üzerinde etkisinin olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.
- Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; herhangi bir uygulama yapılmayan öğretim programının devam edildiği kontrol grubu öğrencilerinin öntest değer algı puanı ile sontest değer algı puanı arasında istatistiksel olarak azalma görülmektedir. Bu durum uygulanan öğretim

programının değerler eğitimi açısından öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisinin olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

- Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; değerler eğitimi içerikli öğretim programının uygulandığı deney grubunun son test değer algı puanının ön test puanına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Herhangi bir uygulama yapılmayan öğretim programının devam edildiği kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarının ise ön test puanına yakın olduğu görülmüştür. Bu durumda uzaktan eğitimle gerçekleşen oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının deney grubu öğrencileri üzerinde başarılı bir sonuç doğurduğu ve kontrol grubuna göre olumlu bir artış gösterdikleri tespit edilmiştir.
- Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; araştırmaya katılan deney grubundaki öğrencilerin, Kahoot test başarı puanlarının 100 üzerinden ortalama 86,731 olarak yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ayrıca değerler eğitimi konulu araştırma sonucunda akademik başarıları ve değer algılarındaki değişimin anlamlı düzeyde yüksek bir orana sahip olduğuna da rastlanılmaktadır.
- Yapılan literatür taraması ve kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, oyun ve etkinlik temelli öğrenme uygulamalarının öğrenci başarısı üzerinde ve ders verimliliği açısından birçok fayda sağladığı,
- Uzaktan eğitimle gerçekleştirilen müzik derslerinde Kahoot! gibi oyunlaştırmaya dayalı uygulamaların, sınıf ortamını oluşturmaya olanak sağlayan Zoom gibi uygulamalarla bütünleştirilerek ders sürecinin zenginleşmesi bağlamında fayda sağladığı,
- Günümüz eğitim sistemi içerisine dahil olan oyun ve etkinlik temelli öğrenmenin uzaktan öğretim yöntemi ile de fayda sağladığı,

- Deney grubu öğrencilerinin dersi daha fazla ilgiyle takip ettiklerini, oyun ve etkinlik temelli öğrenmenin öğrenci motivasyonu üzerinde fayda sağladığı,
- Uzaktan eğitim yolu ile gerçekleştirilen müzik derslerinde kullanılabilecek etkinliklerin Kahoot! uygulaması ile öğretmenler tarafından üretilerek, eksiklerin giderilmesi adına fayda sağladığı,
- Değer içerikli öğretim programı içerisinde kullanılan etkinliklerin ve şarkıların öğrencilerin değerleri kazanmasında ya da değer farkındalık düzeylerinde artış sağlamasında faydalı olduğu,
- Öğrenci özellikleri, ortam, konu vb. şartları en iyi değerlendirebilecek kişi olan ders öğretmenin bu değişkenleri göz önüne alarak hazırladığı öğretim programında kullanılan etkinlikleri ve Kahoot uygulamasının dersin işlenişine oldukça faydalı olduğu,

5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bilgilere dayanarak şu öneriler geliştirilmiştir;

- Müzik dersi öğretim programı hazırlanırken değer içerikli etkinliklere ağırlık verilmeli ve gereken süre ayrılmalıdır.
- Değerler eğitimi ülkemiz eğitim sisteminin vizyonu haline gelmiş olsa dahi, konuyla ilgili amaçlar doğrultusunda ortak çalışmalar yapılmalı, benimsetilmeli ve değerler eğitiminin sürekliliği için çeşitli çalışmalar yapılmalıdır.
- Değerler eğitiminin niteliği bakımından gereken ve uzaktan eğitim sürecinin kaliteli yürütülebilmesi açısından hizmet içi alanda gerekli eğitimler verilmelidir.

- Uzaktan eğitim programlarında öğretim sürecinin aktif geçebilmesi adına kullanılan Kahoot! vb. uygulamaların verimli kullanılabilmesi adına hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenerek konu üzerinde bilinçlenme sağlanmalıdır.
- Oyun ve etkinlik temelli öğrenme ortamının uzaktan eğitim platformlarında daha çok yer verilebileceği uygulamalar araştırılıp kullanılmalıdır.
- Müzik derslerinde kullanılmak üzere çocukların değer kazanımına yardımcı olabilecek uygun içerikli çocuk şarkıları repertuarının genişletilmesi adına çalışmalar yapılmalıdır.
- Bu araştırma ile oyun ve etkinlik temelli değerler eğitimi uygulamalarının uzaktan eğitim platformunda da öğrenci başarı ve algısında olumlu etki sağladığı görülmektedir. Yapılacak başka araştırmalar ile müzik eğitiminde değerler eğitimi işleyiş sürecine ilişkin öğretmen ve öğrenci tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarsu, S. (2015). *İlkokul (1-4) ve Ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları*. Doktora Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Akınönder, O. (2019). *Uluslararası Sertifikalı Müzik Eğitim Programlarının Özenen Müzik Eğitimindeki Yeri ve Piyano Alanındaki Kazanımlar Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akman, A. (2021). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Aktaş, S. (2008). *İlköğretim II. Kademe Okul Şarkılarının Öğrencilere Uygunluğunun İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu Zeka Kuramı ve Değerler Eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*. 1(4), 53-57.
- Altunay, D. (2004). *Oyunla Desteklenmiş Matematik Öğretiminin Öğrenci Erişine ve Kalıcılığa Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, M. (2011, Mayıs 15). *Ulaknet 2011 Çalıştayı Uzaktan Eğitim Sunumu, V, Ulaknet Çalıştayı ve Eğitim Sunumları*, ULAKBİLİM (TÜBİTAK). <https://ulakbim.tubitak.gov.tr/sites/images/Ulakbim/uzaktan.egitimmuhammet.arslan.pdf>
- Aslan, F. (2014). *Oyun Tabanlı Öğrenme Ortamlarının Öğrenci Başarısı ve Görüşlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

- Aydın, M. (2003). Gençliğin Değer Algısı: Konya Örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi, İstanbul: EDAM. C.1;3 (121-144).*
- Bakioğlu, A. ve Sılay, N. (2011). Yükseköğretim ve Öğretmen Yetiştirmede Karakter Eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bolay, S. H. (2007). Değerlerimiz ve Günlük Hayat. *Değerler Eğitimi Merkezi Dergisi, 1 (1), (12-19).*
- Castro, MJ. Lopez, M. Cao, MJ. Fernandez- Castro, M. Garcia, S. Frutoz, M. Jimenes, JM. (2019). Impact of Educational Games on Academic Outcomes of Students in the Degree in Nursing. *PlosOne, 14.*
- Demirtaş, S. (2009). *Çocuk Yuvasında Kalan Korunmaya Muhtaç Çocukların Değer Eğitiminde Yaratıcı Dramanın Etkililiği.* Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirhan, İşcan, C. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir Grup Fen Lisesi Öğrencilerine Verilen İnsani Değerler Eğitiminin İnsani Değerler Ölçeği ile Sınanması.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dilmaç, B. (1999). *İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi ve Ahlaki Olgunluk Ölçeği ile Eğitimin Sınanması.* Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Doğanay, A. (2006). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi: Yapılandırmacı Bir Yaklaşım, Değerler Eğitimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ebel, R.L. and Frisbie, D.A. (1991) Essentials of Educational Measurement. 5th Edition, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, s.228-232
- Ekşi, H. ve Katılmış, A. (2016). Uygulama Örnekleriyle Değerler Eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Emirhan, T. (2016). *Değerler Eğitimi Bağlamında Yavuz Bahadıroğlu' nun Çocuk Romanları*. Yüksek Lisans Tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Erden, M. (2005). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Ertem, İ. S. Oyun Temelli Dijital Ortamlar ve Türkçe Öğretiminde Kullanımına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 20, (1-10).
- Fitcher, J. (2009). Sosyoloji Nedir?. Ankara: Atilla Yayınları.
- Garrison, D. R. ve Shale, D. (1987). Mapping the Boundaries of Distance Education: Problems in Defining the Field. *The American Journal of Distance Education*, 1(1), (5-11).
- Germaine, R. W. (2001). Values Education Influence on Elementary Students Self-Esteem, ProQuest Dissertations and Thesis, AAT 9636945.
- Güngör, E. (1993). Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Göher, F. (2006). *Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gökçe, O. (1994). Türk Gençliğinin Sosyal ve Ahlaki Değerleri. *Selçuk Üniversitesi, Ata Dergisi*, S.6, (133)
- Gingsburg, K. R. (2007). The Importance Of Play In Promoting Healthy Child Development And Maintaining Strong Parentchild Bonds. *Pediatrics*, 119, 182-191.
- Göldağ, B. (2015). *Orta Öğretim Kurumlarında Okul Kültürü Yoluyla Değerler Eğitimi*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Gökdemir, S. (2019). *7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Türkülerle Değerler Eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Görsev, A. (2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve Eşlik (Korepetisyon)” Dersleri ile Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri Arasındaki İlişkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Güngör, Erol. (2000). *Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar*, İstanbul, Ötüken Yayınları.
- Harper, E. (1954). Moral and spiritual values in music education, *Music Educators Journal*, 40-6, 13-15+56-57.
- Hazar, M. (1996). *Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim*. Ankara: Tubitak Ltd.
- Ho, W ve Law, W. (2004). Values, music and education in china, *Music Education Research*, 6, 2.
- Huizinga, Johan (1955): *Homo Ludens: Oyunun Toplumsal İşlevi Üzerine Bir Deneme* (3. Basım), (Çev.: M. A. Kılıçbay), Ankara: Ayrıntı Yayınları.
- İnal, İ. (2019). *5. Sınıf Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- İşcan, Demirhan, C. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim* (4. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Johnson, A.P. (2006). *Making Connections in Elementary and Middle School Social Studies*. USA: Sage Publications.
- Karahan, A. S. (2016). *Müzik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Ders Dışı Çalışma Süreçlerinde Çoktan Seçmeli Testlerin*

- Asenkron Uzaktan Eğitim Yöntemiyle Uygulanması ve Yöntemin Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 54, (920-934)
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Karakavak Çırak, G. (2006). *Üniversite Öğrencilerinin Ahlaki Yargı Yetenekleri ve Ahlaki Yargı İle Kendini Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karakoç, V. (2019). *Ortaokul Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Özellikler Ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Pegem A Yayıncılık.
- Keskin, Y. (2008). *Türkiye’de Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında Değerler Eğitimi: Tarihsel Gelişim, 1994 ve 2007 Programlarının Etkililiğinin Araştırılması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kirazoğlu, Z. (2000). *Ünitelere Göre Hazırlanmış Oyunlar*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Kılıç, I. (2012). *Okul Öncesinde Müzik Eğitimi*. (2.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kova, Ö. (2014). *TRT repertuvarında bulunan deyiş ve semahların müzikal analizi ve değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Kruse, N. B., Harlos, S. C., Callahan, R. M. ve Herring, M. L. (2013). Skype Music Lessons in The Academy: Intersections of Music Education, Applied Music and Technology, *Journal of Music, Technology & Education* 6: 1, pp. (43–60). https://doi.org/10.1386/jmte.6.1.43_1

- Kuşdil E. ve Kağıtçıbaşı Ç. (2000) Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, (S. 45, 59-76).
- Malta, S. E. (2010). *İlköğretimde Kullanılan Eğitsel Bilgisayar Oyunlarının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Mariani, L. (1999, 18-20 March). Probing The Hidden Curriculum: Teachers' Students' Beliefs and Attitudes Paper Given at the British Council 18th National Conference for Teachers of English. Palermo.
- MEGEP (2009). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Oyun Etkinliği-I, Ankara: MEB Yayınevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018). İlkokul ve Ortaokul Müzik Dersi 1-8. Sınıf Müzik Öğretim Programı Erişim Tarihi:02.01.2021. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=357>.
- Nutku, Ö. (1998) Çocuk ve Tiyatro. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Değerler Eğitimi Dergisi*. Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Konya.
- Özhan, M. (1997). Çocuk Oyunları Kültürü. Ankara: Feryal Matbaacılık.
- Özkartal, M. (2009). *İlköğretim Sanat Etkinlikleri Dersinde Dede Korkut Destanı'nın Milli Değerlerin Kazanılmasına Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özkul, E., Girginer, N. (2001). Uzaktan Eğitimde Teknoloji ve Etkinlik. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sakarya.
- Plump, C. M., & LaRosa, J. (2017). Using Kahoot! in the classroom to create engagement and active learning: a game-based technology solution for e-learning novices. *Management Teaching Review*, 2(2), (151-158).
- Sağır, T., Eden, A. ve Şallıel, O. (2014). Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim Ve Orkestra Uygulamaları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt/Vol. 4, Sayı/No.9 (69-79).

- Sağır, T., Karagöz, B. (2011, 26-28 Ekim). Değerler Eğitiminde Müzik Eğitiminin Yeri ve Önemi. Değerler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
- Samur, İ. , (1989). Anaokulları ve İlkokullar İçin Eğitici Öğretici Oyunlar. (2. Baskı). İstanbul: Remzi Yayıncılık.
- Saraç, A.G. (2016). Müzik Eğitiminde Özel Öğretim İlke, Yöntem ve Teknikleri. Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Saraçoğlu, Hazal. (2019). *Ortaöğretim Müzik Derslerinde Müzikalikonografinin Kullanılabilirliğinin, Öğrenci Davranışları ve Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi* Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek “Okul Yaşam Kalitesi”ne Sahip iki ilköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma*. Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Say, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi (c.2 534) Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Seyrek, H. ve Sun, M. (1991). Okul Öncesi Eğitimde Çocuk Oyunları. Ankara: Mey Eserleri Yay Müzik Yayınları.
- Sonsel, Ö. B. (2013). *İlkokullarda Öğretilen Okul Şarkılarının, Öğrencilerin Ses Sınırlarına Uygunluk Durumları (Ankara ili Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Stone, J. (1957). Mid-nineteenth-century American beliefs in the social values of music, *The Musical Quarterly*, (43-1), (38-49).
- Tahiroğlu, M. (2011). *İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Doğa Sevgisi, Temizlik ve Sağlıklı Olma Değerlerinin Öğretimi ve Değerlere İlişkin Öğrenci Tutumlarının Belirlenmesi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Tanrıöğen, A. (2012), Bilimsel Araştırma Yöntemleri. (3. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tarman, S. (2006). Müzik Eğitiminin Temelleri. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2017, 07 18). Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine. Ankara.
- TDK (Türk Dil Kurumu) (2020). Genel Açıklamalı Sözlük. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Tezcan, M. (2018). Değerler Eğitimi Sosyolojik Yaklaşım. (1. baskı). Ankara: Anı Yayınları.
- Tuğrul, B. (2014). Oyun Temelli Öğrenme. R. Zembat (Editör). Okul Öncesinde Özel Öğretim Yöntemleri (S.177-203). Ankara: Anı Yayınları.
- Turan, R. ve Ulusoy, K. (2019). Farklı Yönleri İle Değerler Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Türkmen, E. F. (2019). Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Türk, H, B. (2019). *Öğrenci Yanıt Sistemlerinin Kahoot'un Üniversite Öğrencilerinin İngilizce Kelime Öğrenme Başarıları ve Tutumları Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Türk, İ. (2009). Değerler Eğitiminde Saygı. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Uçan, A. (2018). Müzik eğitimi. Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum. (4.Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). İlköğretimde Etkili Öğretme Ve Öğrenme El Kitabı. İlköğretimde Müzik Öğretimi. Ankara. MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Ulusoy, K. ve Dilmaç B. (2018). Değerler Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim (1.baskı). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ülken, H. Z. (2016). Bilgi ve Değer. (3. basım). İstanbul: Doğubatı Yayınları.
- Ünal, C. (1981). Genel Tutumların Veya Değerler Psikolojisi Üzerine Bir Araştırma, Ankara: Ankara Üniversitesi, DTCF Yayınları No:301.
- Yapıcı, İ.Ü (2017). Karakoyun F. Biyoloji Öğretiminde Oyunlaştırma: Kahoot Uygulaması Örneği. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (8: 396-414).
- Yiğittir S. (2012). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Değer Yönelimlerinin Rokeach ve Schwartz Değer Sınıflandırmasına Göre Değerlendirilmesi, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 19 (2012) (1-15)
- Yungul, O. (2008). *Okul Şarkılarının Gitar İle Eşliklenmesinde Örnek Bir Model*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Yavuzer, H. (1998). Çocuğunuzun İlk Altı Yılı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Walker, R. (2007). Music Education: Culturel Values, Social Change and Innovation, A.B.D.
- Wang, A. I. (2015). Kahoot Kullanmanın Etkisi! Öğrenmek İçin Bir Literatür Taraması. *Mayıs* 2020, *Cilt* 149. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131520300208>

EKLER

EK- 1. İzin Yazısı

EK- 2. Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği

EK- 3. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi

EK- 4. Kişisel Bilgi Toplama Formu

EK- 5. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi Uzman Görüş Formları

EK- 6. Derslerde Kullanılan Power Point Sunumları

EK- 7. Uzaktan Eğitim Sürecinden Görüntüler

EK- 1. İzin Yazısı

T.C.
MARDİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-63050228-604.01.02-36411073
Konu : Araştırma Uygulama İzni

08.11.2021

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) İnönü Üniversitesi Rektörlüğünün 27/10/2021 tarih ve E-50235129-300-101538 sayılı yazısı.
b) Artuklu Kaymakamlığı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünün 02/11/2021 tarih ve 35964571 sayılı yazısı
c) Millî Eğitim Bakanlığının 21/10/2021 tarihli 2020/2 nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi

İlgi (a) yazıda, İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Fehime Pınar SUNGUR'un Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN danışmanlığında, yürütmekte olduğu **"Uzaktan Eğitim Kapsamında Değer İçerikli Müzik Öğretim Programının Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkisi"** konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla 08/11/2021-24/12/2021 tarihleri arasında; Mardin İli Derik İlçesi Derinsu Ortaokulunda uygulama yapması ile ilgili talebi incelenmiş olup;

İlgi (b) yazıda, Dicle Üniversitesinde görevli Öğr.Üyesi Mahmut BULUT'un tez çalışması ile ilgili **"Ergenler arasında dijital flört istismarı kesitsel bir çalışma"** konulu makale/araştırma tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla 01/01/2022-01/04/2022 tarihleri arasında; Mardin Artuklu ilçesinde bulunan Özel Fen Lisesi, Özel Anadolu Liseleri, Resmi Anadolu Liseleri, Resmi Fen Liseleri, Resmi Sosyal Bilimler Lisesi, Resmi İmam-Hatip Anadolu Liseleri, Resmi Çok Programlı Anadolu Liseleri, Resmi Güzel Sanatlar Lisesi okullarında uygulama yapması ile ilgili talebi incelenmiş olup;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa, yürürlükteki diğer tüm düzenlemelerde belirtilen hüküm esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı olarak yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Veli TOKER
Şube Müdürü

OLUR
Memet POLAT
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Yenşehir Mahallesi 34.Sokak No:9 Artuklu/MARDİN

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Muazzez SALGİT (Memur)

Telefon No : 0 (482) 212 12 58

E-Posta: stratejigelistirme47@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: www.mardin.meb.gov.tr

Unvan : Memur

Faks: 4822 12 136

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d9f2-c35b-3875-b50b-2890 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
DERİK KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-75295397-604.01.02-36495010
Konu : Araştırma Uygulama İzni

09.11.2021

DERİK.....MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi : a) İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı 27/10/2021 tarih ve E-50235129-300-101538 sayılı yazısı.
b) Valilik Makamının 08/11/2021 tarih ve E-63050228-604.01.02-36411073 sayılı yazısı.
c) Millî Eğitim Bakanlığının 21/10/2021 tarihli 2020/2 nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi
d) Mardin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 08.11.2021 tarih ve 36458816 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazıda, İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Fehime Pınar SUNGUR'un Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN danışmanlığında, yürütmekte olduğu **"Uzaktan Eğitim Kapsamında Değer İçerikli Müzik Öğretim Programının Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkisi"** konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla 08/11/2021–24/12/2021 tarihleri arasında; Mardin İli Derik İlçesi Derinsu Ortaokulunda uygulama yapması ile ilgili talebi incelenmiş olup;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa, yürürlükteki diğer tüm düzenlemelerde belirtilen hüküm esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı olarak yapması ilgi (b) olurda uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Mervan SÖYLEMEZ
Müdür a.
Şube Müdürü

Ek : İlgi Yazı ve Ekleri

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için:

E-Posta:

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ab83-52e4-3dcf-af23-64df kodu ile teyit edilebilir.

EK- 2. Müzik Öğretiminde Değer Algısı Ölçeği

MÜZİK ÖĞRETİMİNDE DEĞER ALGISI ÖLÇEĞİ

İFADELER	Tamamen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Çok Az Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar sayesinde hataları daha çabuk affediyorum.					
2- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar sayesinde arkadaşlarıma ve çevremdekilere paylaşma duygusunu vurgularım.					
3- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar sayesinde ailemle olan paylaşımım arttı.					
4- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar sayesinde ailemle olan paylaşımlarımız bütünlüğümüzü ve birliğimizi güçlendirdi.					
5- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar sayesinde paylaşımlarımızda doğruluğu daha çok benimsiyorum.					
6- Müzik derslerindeki paylaşımlarımız arkadaşlarıma güvenmemi sağladı.					
7- Müzik derslerindeki öğrendiğimiz şarkılar ile bütün aktivitelerde görevleri paylaşıyoruz.					
8- Müzik derslerindeki paylaşımlarımız bana sorumluluk bilincini kazandırdı.					
9- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde kendime karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					
10- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde aileme karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					

11- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde okuluma karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					
12- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde çevreme karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					
13- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde ülkeye karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					
14- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde dünyaya karşı sorumluluklarımın farkına daha çok vardım.					
15- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde aldığım görevleri çalışarak yerine getiriyorum.					
16- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde verilen görevleri yerine getirmede kendime güveniyorum.					
17- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde kendimi daha rahat ifade edebiliyorum.					
18- Müzik derslerinde öğrendiğimiz şarkılar sayesinde toplum önünde daha rahat konuşabiliyorum.					
19- Müzik derslerindeki etkinlikler sayesinde insanların düşüncelerine karşı daha da hoşgörülü olduğumu düşünüyorum.					
20- Müzik derslerindeki etkinlikler sayesinde insanların yaptıklarına karşı daha da hoşgörülü olduğumu düşünüyorum.					

EK- 3. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi

Aşağıdaki davranışlardan hangisi adaletli bir bireyin davranışı değildir?

60

▲ Her konuda adil davranır ve taraf tutmaz.

◆ Haksızlığa karşı tepki göstermez.

● Her durumda gerçekleri savunur.

■ Herkese hakkını verir.

Aşağıda verilen şarkı sözlerine göre boşluktaki kelime hangisi olmalıdır?

59

"Her zaman her yerde,
Getirir huzur ve saadet
Haklı ve haksızı ayırt et,
Ancak o zaman gelir"

▲ dostluk

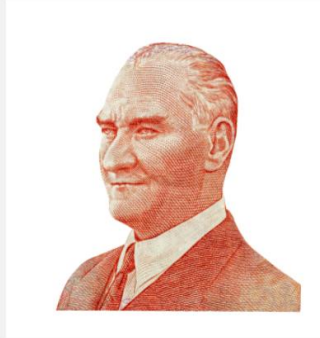
◆ vatanseverlik

● sabır

■ adalet

Aşağıda verilen Mustafa Kemal ATATÜRK' e ait sözlerden hangisi adalet ile ilgili değildir?

56

▲ "Her halde dünyada bir hak vardır ve hak kuvvetin üstündedir."

◆ "Gerçekleri söylemekten korkmayınız."

● "Eğer bir gün sözlerim bilimle ters düşerse, bilimi seçin."

■ "Adalet mülkün temelidir."

Aşağıda verilen terazide soru işareti yerine hangi nota değeri yerleştirilirse adalet terazisinde denge sağlanmış olur?

60

Dürüst olan bir kişi aşağıdakilerden hangisini yapmaz?

13

0

Cevap

▲ Gerçekleri kendi çıkarları için gizlemez.

◆ Özü ve sözü farklı olur.

● Göründüğünden başkası gibi olmaya çalışmaz.

■ Haksızlık karşısında tepki gösterir.

Dostluk; acılarını, üzüntülerini, mutluluklarını paylaşmaktır.

60

◆ Doğru

▲ Yanlış

Aşağıdakilerden hangisi dostça yaşamamız için dikkat etmemiz gereken hususlardan değildir?

59

▲ Yardıma ihtiyaç duyulduğunda yardımlaşmak

◆ Özel durumlarda ziyaret etmek

● Çevrenizdeki insanlara gülyüz göstermek

■ Dostlarımızın hatalarını alttan almamak

Aşağıdakilerden hangisi dostluğun temellerinden değildir?

59

▲ Dostluğun hakkını vermek

◆ Dosta destek olmak

● Güvenilir ve emin olmak

■ Hakkında önyargılı düşünmek

"Kalbi dürüst olmadıkça iman doğru olmaz. Dili doğru olmadıkça da kalbi doğru olmaz" sözü doğruluk ile ilgilidir.

14

0

Cevap

◆ Doğru

▲ Yanlış

Dostluk şarkısının hız terimi (orta hız) moderatodur.

57

◆ Doğru

▲ Yanlış

Aşağıdakilerden hangisi sevgi ile ilgili değildir?

59

▲ Merhamet

◆ Paylaşma

● Bağlılık

■ Hırs

Aşağıdakilerden hangisi sevgi içeren davranışlardan değildir?

59

▲ Arkadaşlarımı çok seviyorum.

◆ Hayvanları çok seviyorum.

● Arkadaşlarımla paylaşmayı biliyorum.

■ Yardımlaşmayı doğru bulmuyorum.

Aşağıdaki şarkının dizesinde anlatılmak istenen ana tema dostluk bağının güçlü olmasıdır.

59

"Bu sevgi bağı kopmaz hiç
Dağılsak bir gün yurda."

◆ Doğru

▲ Yanlış

Aşağıdaki şiirin ana teması nedir?

60

Sevgi sıcak bir eldir,
Sevgi serin bir yeldir,
O her şeye bedeldir,
Bir hazinedir sevgi.

▲ Sevgi

◆ Saygı

● Doğa

■ Sabır

Sevgi duygusu; din, dil ve ırk ayrımı yapmaz.

29

◆ Doğru

▲ Yanlış

Aşağıdakilerden hangisi sabırlı bir insanın davranışlarından biri değildir?

59

▲ Karar alırken acele etmez.

◆ Başladığı işi sonuna kadar götürür.

● Daha fazla hata yapar.

■ Olaylara geniş açıdan bakar.

"Tüm iyi şeyler dan sonra gelir" diyen Mevlana'nın sözünde boş bırakılan yere hangi sözcük gelmelidir?

58

▲ Saygı

◆ Kardeşlik

● Arkadaşlık

■ Sabır

Karşılaşılan bütün zorluklardan hemen yılıp kaçınmamak, sabretmek, insanları sonunda başarıya ulaştırır.

60

◆ Doğru

▲ Yanlış

Sebat kelimesinin anlamı; 'bir şeyi tamamlamak ya da sonuçlandırmak için gösterilen dayanıklılık gücü' dür.

59

◆ Doğru

▲ Yanlış

Keman çalarken orkestrada herkesten önce çalmayı bitiren Muyo'yu öğretmeni uyarmıştır. Sizce yaptığı hata nedir?

59

▲ Yayı düzgün tutmamıştır.

◆ Yanlış nota basmıştır.

● Sabretmeyip , herkesten hızlıca çalmıştır.

■ Çok kısık sesle çalmıştır.

Yardıml etmekten hoşlanan hayırsever kişiye yardımlsever denir.

57

◆ Doğru

▲ Yanlış

Bir kimseye karşı dikkatli, özenli, davranmak ona saygı duymaktır.

60

◆ Doğru

▲ Yanlış

Kişinin kendi davranışları ve yaptığı işlerin tüm sonuçlarını üzerine almasına ne denir?

54

▲ Sevgi

◆ Saygı

● Sorumluluk

■ Dostluk

Aşağıdaki davranışlardan hangisi sorumluluğu yerinde bireyin yapmaması gereken bir davranıştır?

58

▲ Ödevlerini zamanında yapar

◆ Gideceği yere geç kalmaz

● Evdeki görevlerini bilir

■ Yaptığı hatayı sahiplenmez, özür dilemez

Aşağıdakilerden hangisi yardımsever insanın özelliklerinden değildir?

59

▲ Paylaşmayı sevmez

◆ Aile bireylerine yardım eder

● Fedakarlık yapar

■ Yardıma muhtaç bireylere yardım eder

"Bir mum diğer mumu tutuşturmakla ışık kaybetmez" sözü ne ile ilgilidir?

59

▲ Vatanseverlik

◆ Kardeşlik

● Yardımseverlik

■ Adalet

Aşağıdaki davranışlardan hangisi vatansever bireyin davranışlarından değildir?

58

▲ Vatanını sever ve sayar

◆ Ülkesinin kültürünü korur

● Bayrağını tanır ve korur

■ İstiklal Marşı'nı okuyamaz

İstiklal Marşı; bağımsızlığımızı ifade etmek amacı ile yazılmıştır.

60

◆ Doğru

▲ Yanlış

"Söz konusu gerisi teferruattır " diyen Mustafa Kemal ATATÜRK'ün sözünde boşluğa ne gelmelidir?

59

▲ vatansa

◆ dostluksa

● sorumluluksa

■ sabırsa

Aşağıdakilerden hangisi saygılı bir insanın davranışlarından değildir?

47

42
Cevap

▲ İnsanlara değer verir.

◆ İnsanları olduğu gibi kabul eder.

● Hayvanları sevmez.

■ Büyüklere yardım eder.

Önizlemeden çık

< 22 / 30 >

EK- 4. Kişisel Bilgi Toplama Formu**Öğrenci Kişisel Bilgi Toplama Formu****Okulu:****Adı Soyadı:****Yaşı:****Doğum Yeri:****Cinsiyeti:**☐ Kız ☐ Erkek**Kardeş Sayısı:**☐ Yok ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri**Anne Eğitim Durumu:**☐ Mezun Değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite**Baba Eğitim Durumu:**☐ Mezun Değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite**Annenizin Mesleği:**☐ Ev Hanımı ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest Meslek ☐ Diğer**Babanızın Mesleği:**☐ Çalışmıyor ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest Meslek ☐ Diğer**Ailenizin Aylık Geliri:**☐ 500 TL ve daha az☐ 500 – 1000 TL☐ 1000 - 1500 TL☐ 1500 TL ve üzeri

EK- 5. Değerler Eğitimi Kahoot! Başarı Testi Uzman Görüş Formları

Uzman Görüşü Alma Formu

Değerli Meslektaşlarım, bu form ‘‘ Uzaktan Eğitimde Müzik Dersi Kapsamında Oyun ve Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi Uygulamalarının Ortaokul Öğrencilerinin Tutumları Üzerindeki Etkileri’’ başlıklı çalışmada öntest- sontest olarak kullanılacak olan ‘‘Müzik Eğitiminde Değer Algısı Ölçeği’’ni ve Kahoot uygulaması üzerinden yapılmış olan ‘‘Değerler Eğitimi ve Müzik’’ adlı yarışmanın ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

Fehime Pınar SUNGUR

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Değerler Eğitimi İçerikli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç
1	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 1. soru adalet değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
2	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 2. soru adalet değerinin kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
3	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 3. soru adalet değerinin kazanımına ve ortaokul (10-13) yaş grubu açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
4	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 4. soru adalet değerinin kazanımı ve müzik dersi kazanımlarından ‘‘Nota Değerleri’’ konusu açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					

5	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 5. soru sevgi değerinin kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
6	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 6. soru dostluk değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
7	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 7. soru dostluk değerinin kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
8	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 8. soru dostluk değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
9	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 9. soru dostluk değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için ve ana tema duygusunun kavranabilmesi açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
10	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 10. soru dostluk değerinin kazanımı açısından ve müzik dersi kazanımlarından “Hız” konusu açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
11	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 11. soru sevgi değerinin kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
12	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 12. soru sevgi değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
13	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 13. soru sevgi değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
14	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 14. soru sevgi değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı için ve ana tema duygusunun kavranabilmesi açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
15	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 15. soru sevgi değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı ve müzik dersi kazanımlarından “ Müzik Kültürü” konusu açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması					

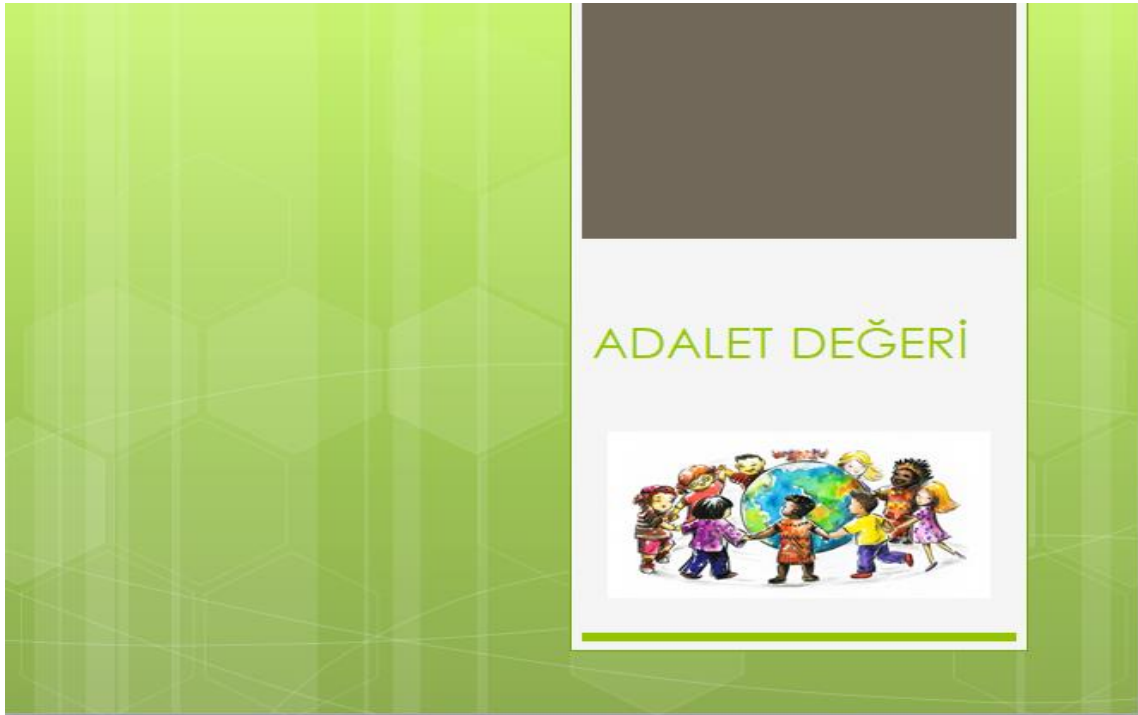
	uygundur.					
16	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 16. soru sabır değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
17	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 17. soru sabır değerinin kazanımları açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
18	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 18. soru sabır değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
19	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 19. soru sabır değerinin içinde bulundurduğu sebat kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
20	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 20. soru sabır değeri açısından ve müzik dersi kazanımlarından ‘‘Hız’’ konusu açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
21	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 21. soru yardımseverlik değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.					
22	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 22. soru saygı değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
23	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 23. soru saygı değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
24	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 24. soru sorumluluk değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
25	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 25. soru sorumluluk değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
26	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 26. soru yardımsever değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					

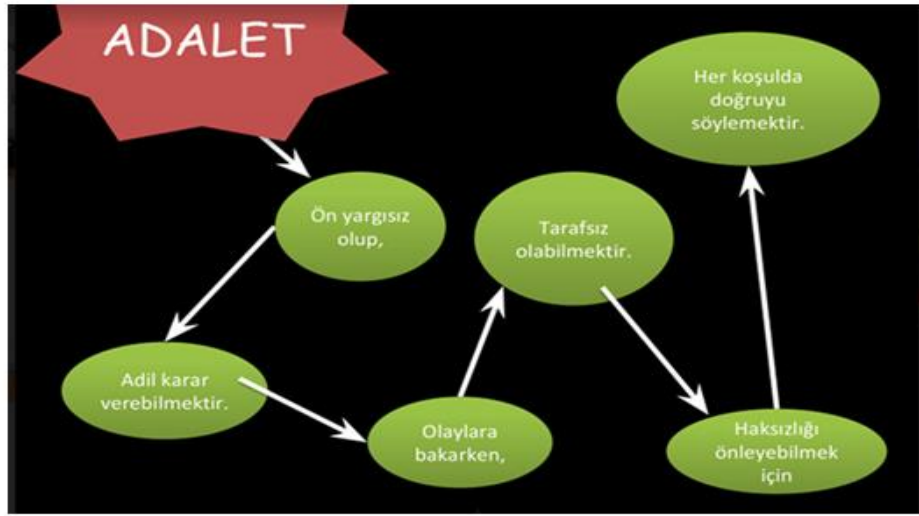
27	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 27. soru yardımsever değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
28	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 28. soru vatanseverlik değerinin barındırdığı olumlu davranışların kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
29	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 29. soru vatanseverlik değeri açısından ve müzik dersi kazanımlarından “İstiklal Marşı” konusu açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					
30	Değerler eğitimi ve müzik adlı yarışmada yer alan 27. soru vatanseverlik değerinin kazanımı açısından geçerli olup, test içerisinden yer alması uygundur.					

Uzmanın Adı Soyadı:

İmza

EK- 6. Derslerde Kullanılan Power Point Sunumları

Sizce Adalet Nedir?

- Hak ve hukuka uygunluk; hak ve hukuku gözetme ve yerine getirme; doğruluk.
- Adil olma durumu.

Adalet Sözlerimiz

- Adaletin kuvvetli,, kuvvetlinin de adaletli olması gerekir (Pascal)
- Adalet olmadan düzen olmaz (Albert Camus)
- Ülkeler kılıçla alınır fakat adaletle korunur (Timur)
- İyi olmak kolaydır, zor olan adil olmaktır (Victor Hugo)

Bir sonra ki değerimizde görüşmek üzere.. ☺

Adalet Şarkımız

İşte babamın çok güzel bir arabası var Koskocaman güzel mi güzel arabası var
 Babacım dedim bir gün binsek pikniğe gitsek çarşıya gitsek okula gitsek olmaz mı?
 Olmaz dedi olmaz devlet malıdır Üzerinde milletin hakkı vardır
 Olmaz dedi olmaz devlet malıdır Üzerinde fakirin hakkı vardır
 O Ömer ki işte devlet mumuyla çalışırdı evde kendi mumuyla
 Aydınlatı etrafını aydınlattı tüm dünyayı adaletin ışığıyla
 Olmaz dedi olmaz devlet malıdır Üzerinde milletin hakkı vardır
 Olmaz dedi olmaz devlet malıdır Üzerinde fakirin hakkı vardır
 Arkadaşlar adalet haklı ve haksız ayırma,
 Zarar bile göreceksak haklının yanında olabilme ve bir şey paylaşırken vicdanlı ve adil olabilmektir.
 Adalet herkese ait olanı kullanırken de hassas ve vicdanlı olabilmektir

Ertuğrul Erkişi- Adalet

Özgürlük şarkımız

Bak bak özgürlük sağında

Bak bak özgürlük solunda

Bak bak özgürlük arkanda

Bak bak önünde, zıpla zıpla yukarda

Sen neredaysen orada özgürlük

Şubadap Çocuk

Çocuk Hakları Şarkımız

Satır satır yazıyor içinde kitapların

Oku oku bitmiyor hakları çocukların

Ama ama

Çocuk hakları nerede göremiyorum
nerede

Şubadap Çocuk

Dostluk Nedir?

- Dostluk, paylaşmak demektir. Acılarını, üzüntülerini, mutluluğunu, sevdiklerini, düşüncelerini, parayı, eşyayı, hiç düşünmeden vermek demektir.

Dostluğun Temelleri

Dostluk Şarkımız

Dostluğun biz sevgisiyle
 Toplandık her an burada
 Bu sevgi bağı kopmaz hiç
 Dağılsak bir gün yurda
 Bu sevgi bağı kopmaz hiç
 Dağılsak bir gün yurda
 Bu güzel günü andıkça
 Çarpacak kalbim benim
 Bu sevgiyle ebediyen
 Uzanır sana elim
 Bu sevgiyle ebediyen

Beethoven

Bir sonra ki değerimizde görüşmek üzere.. ☺

Dürüstlük Değeri

Dürüstlük Nedir?

Dürüst olma durumu, doğruluk.

Gerçeği saklamama.

Bildiğinden, inandığından ve olduğundan başka türlü görünmeye veya göstermeye çalışmama.

Dürüst Olursan Ne Olur?

Dürüstlük İle İlgili Sözler

- Dürüstlük pahalı bir mülktür her insanda bulunmaz.

Hz. Ömer

- Doğruluk dost kapısıdır.

Hacı Bektaş-i Veli

- Dürüstlüğün kurala ihtiyacı yoktur.

Albert Camus

Dürüstlük Şarkımız

Bir güneş gibi aydınlatırız karanlık ufukları x2

Sevgi saygı umut doluyuz doğruluktur yolumuz x2

Gözleri ufukları, başları hep yukarı,

Hem çalışkan hem dürüst, Atatürk çocukları.

Cide çocuklarıyız, sönmeyen ışıklarız,

Doğruluktan şaşmayız, seni hiç unutmayız.

Bir sonra ki değerimizde görüşmek üzere ☺

ÖZDENETİM

Öz Denetim Nedir?

- Kişinin toplumda işlev görebilmek için, davranışlarını, duygularını ve arzularını düzenleyebilme becerisidir.

Özbakım Nedir?

- Kişilerin gelişim özelliklerine uygun olarak, kişisel bakımlarını üstlenebilmesi için gerekli olan becerilere denir.

Örneğin; el- yüz yıkama, diş fırçalama, banyo yapmak, temiz olmaya özen göstermek

Öz Denetimli Kişi Nasıl Olur?

- Öfkeyle hareket etmez, iradesine hakim olur.
- Başına gelen olumsuzluklar karşısında ümitsizliğe kapılmaz.
- İşlerinde davranışlarında tepkilerinde ölçülü olur.
- Nefsinin her isteğine boyun eğmez.
- Kararlarında aceleci davranmaz.

Özlü Sözler

Diğerlerini bilen akıllıdır ama kendini bilenler daha akıllıdır. Diğerlerini kontrol edenler kuvvetli olabilirler ama kendini kontrol edebilenler çok daha güçlüdürler.

Alt başlıklar: öz bakım, öz tutarlılık, öz saygı

Kendini arzularından arındırırsan, zaten ihtiyaç duyduğun her şeye sahip olacaksın.

"Eyvah" Şarkımız

Eyvah! Kir pas içinde, Eyvah! Üstümü batırmış
 Sanki çamura bulanmış, Susuz sabunsuz kalmış
 Vah vah çok pis kokuyor, Eyvah! Mikrop saçıyor
 Yoksa hastamı oluyor , Susuz sabunsuz kalmış
 Hemen banyoya gitmeli, annen bunu kaç kere söyledi
 Şimdi anladın mı? Büyük sözü neden dinlenmeli
 Musluğu açsana, sabunu köpük köpük yapsana
 Ovalasana da hadi ellerini, fırçalasana da yine dişleri

Bir sonra ki değerimizde görüşmek üzere ☺

Sabır Değeri

Sabır Nedir?

Bir şeyin tamamlanması ya da sonuçlanması için bekleme gücü.

Sebat Nedir?

Bir şeyi tamamlamak ya da sonuçlandırmak üzere gösterilen dayanıklılık gücü.

Sabırlı İnsan Nasıl Davranır?

Sabır İle İlgili Sözler

- Sabır öyle bir iptir ki sen kopacak sanırsın; o gittikçe güçlenir. Sen bitecek sanırsın, o gittikçe çoğalır.

Mevlana

- Tüm iyi şeyler sabırdan sonra gelir.

Mevlana

- Sevinç kapısının anahtarı sabırdır.

Jacobs

- Sabır acıdır, fakat meyvesi tatlıdır.

Aristoteles

Başladığım işi sonuna kadar götürürüm. Öntüne çıkan engelleri kararlılığım ve irade gücümle aşarım.

Başladığım resmi, kitabı, oyunu bir süre sonra yarım bırakır, farklı bir uğraşı ararım. Ne yapayım, çabuk sıkılıyorum.

Küçüklüğümde beri bir müzik aleti çalmak istedim. Neredeyse hepsini denedim ama birini bile iyi çalamıyorum.

Basketbola başladığımda yeterince yetenekli olmadığımı düşünüyordum. Çalıştım, çalıştım ve bu sene okul takımındayım.

Arkadaşlarım oyuna çağırıldılar bile derslerim bitmeden gittim.

Ders sırasında parmak kaldırdığım halde soruları beklemeden hemen cevapları söylüyordum. Bana kızıyorlar galiba !...

5. sınıfa kadar futbol, basketbol, tenis, voleybol hepsini denedim. Ama hala neyi iyi yapıp yapamadığımı anlamadım.

Kardeşimle benim tek bilgisayarımız var ama hiç sorun olmuyor. Bizim de sabırla sıramızı bekliyoruz.

**YETERİNCE
SABIRLI
VE
SEBATKÂR
MIYIM ?**

SAYGI SORUMLULUK YARDIMSEVERLİK

Saygı Nedir?

- Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu.

Sorumluluk Nedir?

- Kişi kendi davranışları veya yaptığı işin tüm sonuçlarını üstesine alması ile sonuçlanan etik aktivite denmektedir.

Yardımseverlik nedir?

- Yardım etmekten hoşlanan, hayırsever.

Saygılı İnsan Nasıl Davranır?

Sorumluluğu Yerinde Olan İnsan Nasıl Davranır?

Ödevlerini zamanında yapar.

Gideceği yere geç kalmaz.

Evdeki görevlerini bilir ve aksatmaz.

Yaptığı hatayı sahiplenir, özür diler.

Kendisini diğer canlılara karşı sorumlu tutar.

Grup çalışmalarında üzerine düşeni yapar.

Yardımsever İnsan Nasıl Davranır?

Özlü Sözler Köşesi

- Saygı, düzenin anahtarıdır.

Atatürk

- Bizi insan yapan saygı ve sevgimizdir

Quluzade

- Sorumlu olmak özgür olmaktır. Sorumluluğu başkasına vermek ise mahkum olmaktır.

Vinet

- Bir mum diğer mumu tutuşturmakla ışık kaybetmez.

Mevlana

Şarkımız

Sıra olalım, sıra olalım. İnsanlara biz saygı
duyalım.

Alışverişte, pazar yerinde, sınıfa girerken sıra
olalım.

Çeşme başında, dolmuşlarda, otobüslerde sıra
olalım.

Kavga etmeden, öne geçmeden sıradakine
Biz saygı duyalım.

Bir sonraki değerimizde görüşmek üzere 😊

Sevgi Değeri

Sevgi Nedir?

- İnsanı bir kimseye ya da şeye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten içsel duygu, sevme duygusu.

Sevgi Nasıl Gösterilir?

- Güzel sözler söylenebilir,
- Sohbet edilebilir,
- Hediye alınabilir,
- Hatalarını hoş görebilir,
- Bağışlayabilir,
- İyi yönlerini görebilir,
- Kötü zamanında yanında olabilir,
- Yardım edilebilir,

Kısacası; sevgi duygusunu paylaşmalı ve gösterebilmek gerekir.

Sevgi Şarkımız

İstedim ki sokakta
Asık suratlı kalmasın
Büyükler büyüdükçe
Gülmeyi unutmasın
Bi' merhaba ile selamladım insanları
Okul yolunda gördüğüm minik karıncayı
Yaşım küçük ama içimdeki kıpırtıyı
Biraz neşe katıp büyüklere, size veriyorum
Hayat gülünce çok güzel
Hayat gülünce çok güzel
O kapkara bulutları
Dağıtıp atmalı
Herkesin yüzünde
Bir küçük tebessüm olmalı

Sevgi Sözlerimiz

- Sevgi şifadır, sevgi güçtür, sevgi değişimin sırrıdır.

Mevlana

- Sevginin gücü, güce olan sevgiye üstün geldiğinde, dünya barışı tanıyacaktır.

Hendrix

- Sadece sevgi dolu bir bakış, insanın hayatını değiştirebilir.

Osho

Bir sonraki değerimizde görüşmek üzere ☺

Vatanseverlik Değeri

Vatan Nedir?

- Vatan, bir ulusun bağımsız ve egemen olarak üzerinde yaşadığı yeryüzü parçası ve onun hava sahası ile karasularına denir.

Milli Vatan Kahramanlarından Bazıları:

- Mustafa Kemal Atatürk
- Seyit Onbaşı
- Fatih Sultan Mehmet
- Nene Hatun
- Sütçü İmam
- Yörük Ali Efe

Vatansever Bireyin Davranışları

• Vatanını sever ve sayar.	• Bayrağını tanır ve korur.	• Ülkesinin kültürünü korur.
• Vatanı için fedakarlıkta bulunur.	• Ülkesine karşı sorumluluklarını bilir.	• İstiklal Marşı'nı tanır ve okur.
• Yaşadığı doğaya sahip çıkar.	• Milli kahramanları ve kazanılan zaferi bilir.	• Vatanına karşı sadakatli biri olur.

Vatan İçin Söylenen Sözler

- Söz konusu olan vatansa, gerisi teferruattır.
M.K. Atatürk
- Vatan sevgisi ahlakta iyiliği, ahlakta iyilik de vatan sevgisini meydana getirir.
Montesquieu
- Vatan sevgisi imandan gelir.
Hz. Muhammed
- Vatan bir milletin evidir.
Ahmet Mithat

Vatan Şarkımız (Sonsuza)

Kırmızı bayrağım, Atatürk'ten emanet
 Kırmızı bayrağım, gökte dalgalanıyor
 Sonsuza, sonsuza,
 Sonsuza kadar biz onu hep koruyacağız
 Sonsuza, sonsuza,
 Sonsuza dek onu koruyacağız
 Kurtuluş savaşında, birlik oldu bu millet
 Tek bayrak tek yürek, kuruldu cumhuriyet
 Sonsuza, sonsuza,
 Sonsuza kadar biz onu hep koruyacağız
 Sonsuza, sonsuza,
 Sonsuza dek onu koruyacağız.

Onur Erol

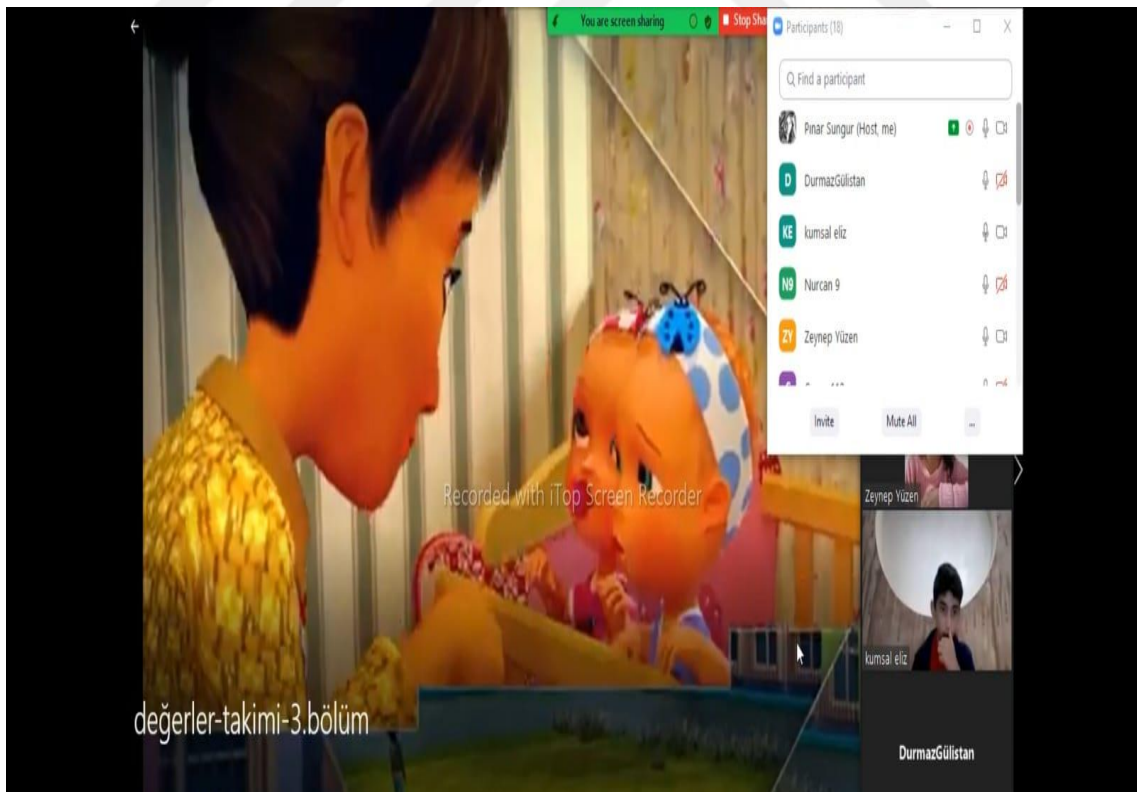
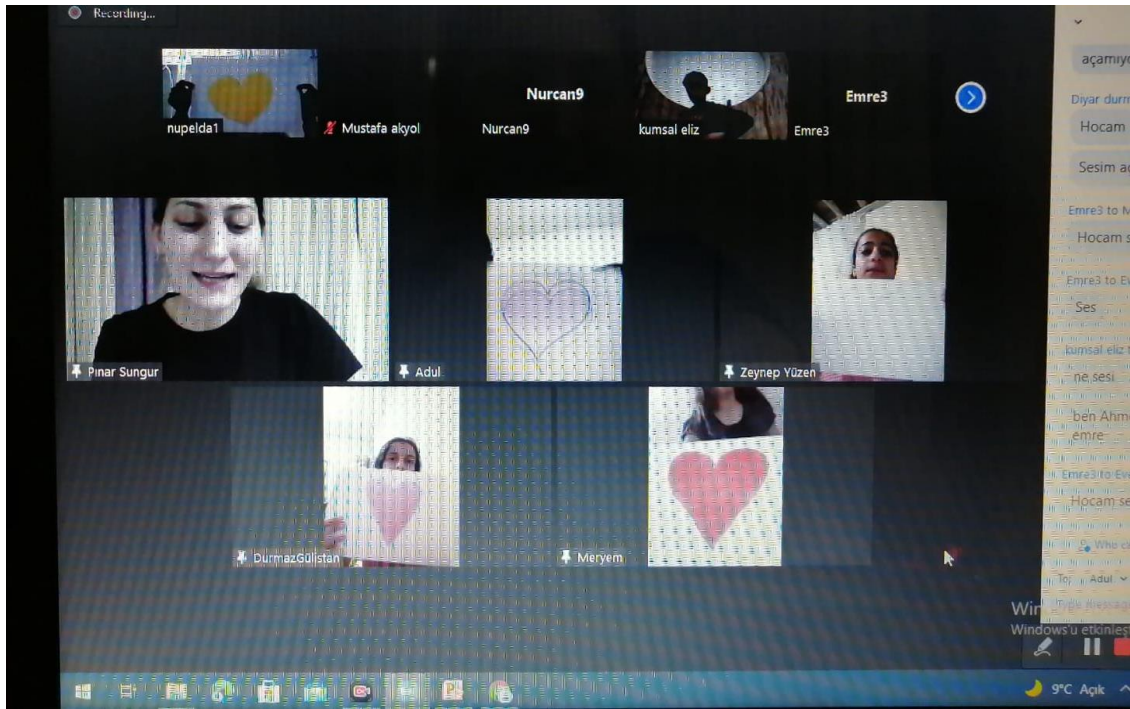
Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır.

K. Atatürk

Bir sonraki değerde görüşmek üzere ☺

EK- 7. Uzaktan Eğitim Sürecinden Görüntüler

Waiting Room (3) ▾

- DD Diyar durmaz
- DD Diyar durmaz
- iPhone

Joined (13) ▾

- Pinar Sungur (Host, me)
- E Elifff
- KE kumsal eliz
- NB Nurcan 9
- ZY Zeynep Yüzen
- D derinsu47
- D DurmazGülistan
- E Eyüp
- ES Esra subatan
- N nergiz

Recorded with iTop Screen Recorder

Windows'u Etkinleştir

Message Admit all

Joining...

Joining...

Admit Remove

Canan.112

DurmazGülistan

Meryem

Meryem

Zeynep

Recorded with iTop Screen Recorder

ARKADAŞLARIMI ÇOK SEVİYORUM

ARKADAŞLARIMLA PAYLAŞIYORUM

ÜZGÜN BİR ARKADAŞIM OLURSA ONU DİNLERİM, TESELLİ EDERİM.

BİTKİLERİ SEVİYORUM

Windows'u Etkinleştir

Windows'u etkinleştirmek için Ayarlar'a gidin.

00:18:04

